

343 Κοινωνικής Διοίκησης Θράκης (Κομοτηνή)

Σκοπός

Το 1989 προωθήθηκε στο Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας (ΣΑΠ) σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος για την Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης με έδρα την πόλη της Κομοτηνής, το οποίο εγκρίθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 304/94.

Η ίδρυση του νέου τμήματος φιλοδοξεί να καλύψει ένα κενό στην Πανεπιστημιακή εκπαίδευση στους τομείς της Κοινωνικής Πολιτικής, της Κοινωνικής Διοίκησης και της Κοινωνικής Εργασίας. Ας σημειωθεί, ότι είναι το πρώτο Τμήμα που λειτουργεί στη χώρα μας και παρέχει πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία σε συνδυασμό μάλιστα με τα γνωστικά αντικείμενα της Κοινωνικής Πολιτικής και Διοίκησης.

Σύμφωνα με το ιδρυτικό Π.Δ. 304/94, το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης έχει ως αποστολή:

- α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της κοινωνικής διοίκησης, της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής εργασίας, με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.
- β) Να παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.
- γ) Να συμβάλλει στην εμπέδωση του αισθήματος κοινωνικής αλληλεγγύης και στη βελτίωση του επιπέδου των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών.
- δ) Να καταρτίζει στελέχη διοίκησης και προγραμματισμού με προσανατολισμό την κοινωνική διοίκηση και την κοινωνική εργασία, ικανά να σχεδιάζουν, να εφαρμόζουν και να αξιολογούν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής.

Διάρκεια & Περιεχόμενο Σπουδών

Η διάρκεια σπουδών είναι 8 εξάμηνα. Τα μαθήματα κάθε έτους διδάσκονται σε 2 εξάμηνα. Το πρόγραμμα σπουδών διαιρείται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος διαρκεί 4 εξάμηνα και είναι κοινός για όλους τους φοιτητές. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών, αρχίζει μετά το 5ο εξάμηνο και περιλαμβάνει δύο κατευθύνσεις: Α. Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής Β. Κοινωνικής Εργασίας. Οι εξετάσεις διενεργούνται 3 φορές το χρόνο. Το Τμήμα διαθέτει βιβλιοθήκη σε ηλεκτρονική και έντυπη μορφή.

Επαγγελματικές Διέξοδοι

Οι πτυχιούχοι μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευση τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα: ως στελέχη στην διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών, στους τομείς εργασίας κοινωνικής πρόνοιας, κοινωνικών ασφαλίσεων, κατοικίας, υγείας, δικαιοσύνης, προστασίας περιβάλλοντος, σε φορείς που εφαρμόζουν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής σε θέματα προστασίας του παιδιού, του εφήβου, των υπερηλίκων και άλλων ευπαθών ή κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων, την προληπτική θεραπευτική εργασία και την εφαρμογή προγραμμάτων επανένταξης ατόμων σε κέντρα ψυχικής υγιεινής, νοσοκομεία, φυλακές, κέντρα αποτοξίνωσης ναρκομανών, ως Εκπαιδευτικοί των κοινωνικών λειτουργών και όλων των εκπαιδευόμενων στην κοινωνική εργασία, σε εξειδικευμένους φορείς για κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, για λογαριασμό διεθνών ή πολυμερών οργανισμών (Ο.Η.Ε., Ε.Ε., Ο.Α.Σ.Α., κ.λ.π.).

Πρόγραμμα Σπουδών

Βασικός Κύκλος

1ο Εξάμηνο

Εισαγωγή στην Κοινωνική Πολιτική και Διοίκηση

Στόχο του μαθήματος αποτελεί η γνωριμία των φοιτητών με την Κοινωνική Πολιτική και Διοίκηση ως επιστημονικό γνωστικό αντικείμενο και ως πεδίο κοινωνικής παρέμβασης, προκειμένου να επηρεάσει την ευημερία ατόμων ή ομάδων. Το μάθημα θα αναπτυχθεί κυρίως σε δύο επίπεδα: Πρώτον, οριοθέτηση, στόχοι και χαρακτήρας της Κοινωνικής Πολιτικής και Διοίκησης σε ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο. Εισαγωγή στο πολυ-επιστημονικό θεωρητικό υπόβαθρό της και στο φάσμα των κύριων ζητημάτων με τα οποία ασχολείται (κοινωνικές ανάγκες, κοινωνικά δικαιώματα, κοινωνικές ανισότητες, φτώχεια). Δεύτερον, σκιαγράφηση των διαφορετικών πεδίων και των επιμέρους πολιτικών (κοινωνική ασφάλεια, κοινωνική βοήθεια, κοινωνική ασφάλιση, υγεία, απασχόληση, ανεργία, παιδεία, περιβάλλον, κατοικία, κ.λπ.) που περιλαμβάνει η Κοινωνική Πολιτική και Διοίκηση. Θεματικές ενότητες : 1. Το θεωρητικό πλαίσιο της Κοινωνικής Πολιτικής και Διοίκησης, το αντικείμενο, το πεδίο και η μελέτη της, οι διαφορετικές ιδεολογικές προσεγγίσεις της, η αναδιανομή των πόρων και οι γενικότερες επιδράσεις της. 2. Η θεσμική εξέλιξη και διαμόρφωση της από τις πρώιμες μορφές κοινωνικής φροντίδας έως τη σύγχρονη μορφή του Κράτους Πρόνοιας. 3. Το πρόβλημα της φτώχειας και η διάρθρωσή του, καθώς και η προσπάθεια αντιμετώπισής του από τις ασκούμενες πολιτικές διατήρησης εισοδήματος και τους υφιστάμενους μηχανισμούς. 4. Συνοπτική παρουσίαση της έννοιας, του σχεδιασμού, της πολιτικής και των υπηρεσιών υγείας, ως ζωτικού χώρου της κοινωνικής πολιτικής.

Εισαγωγή στη Θεωρία και Πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας

Η ανάδυση της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας - ως εξέλιξης των άτυπων παροχών φιλανθρωπίας των αρχών του 18ου αιώνα - και οι διεργασίες που συνέβαλαν στη διαμόρφωσή της σε εφαρμοσμένη κοινωνική επιστήμη αποτελούν το εισαγωγικό μέρος του μαθήματος. Παρουσιάζεται η συνάφεια της εξέλιξης της μεθοδολογίας και των εφαρμογών της Κοινωνικής Εργασίας με τις ιστορικές και κοινωνικοπολιτικές συγκυρίες, καθώς και η συμπόρευση της με την κρατική κοινωνική πολιτική, με την ανάπτυξη και τη συρρίκνωση, αργότερα, του κράτους πρόνοιας. Χωριστά παρουσιάζονται η διαχρονική εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα και οι κυριότεροι τομείς άσκησης της. Αναπτύσσεται το θεωρητικό υπόβαθρο της Κοινωνικής Εργασίας: η ψυχοδυναμική και η λειτουργική θεωρία, η θεωρία επίλυσης προβλημάτων, η συμπεριφοριστική, η θεωρία της κοινωνικής μάθησης και η συστημική, καθώς και η διαμόρφωση των μοντέλων-προτύπων άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας, κυρίως ως προς τη σχέση κοινωνικού λειτουργού με τον εξυπηρετούμενο και τους επαγγελματικούς ρόλους του κοινωνικού λειτουργού. Καταδεικνύεται η ευελιξία και διαρκής αναπροσαρμογή των παρεμβάσεων της Κοινωνικής Εργασίας, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες και τα νεοεμφανιζόμενα κοινωνικά προβλήματα. Θεματικές ενότητες: 1. Ιστορία της Κ.Ε. σε διεθνές επίπεδο. Αναδρομή στις πρόδρομες της Κοινωνικής Εργασίας κινήσεις φροντίδας κάλυψης των κοινωνικών αναγκών, κυρίως της φτώχειας. 2. Η εξέλιξη της Κοινωνικής Εργασίας και οι παράγοντες που συνέβαλαν σ'αυτήν διεθνώς και στην Ελλάδα. 3. Η φιλοσοφία, οι αξίες της Κοινωνικής Εργασίας, η θεωρητική τεκμηρίωση, οι σκοποί και οι στόχοι της. 4. Σχέση της Κ.Ε. με τις κοινωνικές επιστήμες και η διάκρισή της από τα επαγγέλματα φροντίδας του ανθρώπου. 5. Οι κλίμακες εφαρμογής του γενικού μοντέλου της Κοινωνικής Εργασίας σε μικροκλίμακα, μεσοκλίμακα και μακροκλίμακα. 6. Η διαδικασία επίλυσης προβλημάτων, οι φάσεις ανάπτυξης της διαδικασίας και οι βασικές αρχές δεοντολογίας που τη διέπουν. 7. Οι τομείς άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας, κοινωνική πρόνοια και ανάπτυξη κοινωνικής πολιτικής, εκπαίδευση, υγεία, παραβατικότητα κ.ά. 8. Σύγχρονες τάσεις της επιστήμης και της εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία.

Ιστορία των Μορφών Κοινωνικής Πρόνοιας και Κοινωνικής Πολιτικής

Σκοπός του μαθήματος είναι η κριτική παρουσίαση της εξέλιξης του φάσματος της κοινωνικής προστασίας με έμφαση στον 19ο και 20ο αιώνα. Με φόντο την ιστορική διαδρομή προσεγγίζονται θέματα όπως η σχέση κυβερνήσεων και πολιτικής, κοινωνικής διάρθρωσης και οικονομικής ανάπτυξης. Οι αλληλεπιδράσεις της κοινωνικής πολιτικής και της οικονομικής σκέψης, ο αντίκτυπος των πολέμων, οι συνέπειες της βιομηχανικής ανάπτυξης και των δημογραφικών αλλαγών, η επαγγελματική στρωμάτωση και η παράλληλη ανάπτυξη των κοινωνικών υπηρεσιών. Ο ρόλος των ομάδων πίεσης και των εθελοντικών οργανώσεων στη διαμόρφωση πολιτικής. Η ανάπτυξη της κοινωνικής διοίκησης και η διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής. Θεματικές ενότητες: 1. Κοινωνική Πρόνοια: ιστορική αναδρομή από την αρχαιότητα μέχρι και τον 8ο αιώνα. 2. Η βιομηχανική επανάσταση, η δημιουργία του σύγχρονου κράτους και η ανάπτυξη της κοινωνικής του λειτουργίας. 3. Η έννοια και οι κύριοι παράγοντες διαμόρφωσης του κράτους πρόνοιας, η άνηση, η κρίση και η αμφισβητήσή του. 4. Η γέννηση και η ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής στην Ελλάδα.

Οργάνωση και Δυναμική της Κοινωνίας

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή σε βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας και προσεγγίζει ταυτόχρονα μερικά από τα πιο ζωτικά θέματα του χώρου σε θεωρητικό αλλά και εμπειρικό επίπεδο. Ο σκοπός αυτής της προσπάθειας δεν είναι να δοθούν ιδεολογικοί προσανατολισμοί, αλλά να οριοθετηθούν κάποια θεμελιώδη συμπεράσματα και επισημάνσεις γενικότερης αποδοχής, τόσο στη χώρα μας όσο και στο εξωτερικό τα τελευταία χρόνια. Θεματικές ενότητες: 1. Η μελέτη της κοινωνίας: θέματα και προβλήματα. 2. Ο πληθυσμός και οι μεταβολές του. Η κοινωνική δυναμική του πληθυσμού. Ομάδες, κατηγορίες, κοινότητες. 3. Κοινωνικοί θεσμοί, κοινωνική συνοχή και κοινωνικός έλεγχος. 4. Κοινωνικές διαφοροποιήσεις και ανισότητες. 5. Ταξική δομή και κοινωνικός μετασχηματισμός. 6. Οικονομία και κοινωνία. Εργασία και ελεύθερος χρόνος. 7. Το σύγχρονο κράτος. 8. Αστικό περιβάλλον και καθημερινή ζωή. 9. Οικογένεια και φύλο. 10. Εκπαίδευση, κοινωνικοποίηση και κοινωνική αναπαραγωγή. 11. Καπιταλισμός και παγκόσμιο σύστημα.

Εισαγωγή στην Οικονομική Θεωρία και Πολιτική I

Το γνωστικό αυτό αντικείμενο, διδασκόμενο για ένα εξάμηνο, αποτελεί για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης μια εισαγωγή στον προβληματισμό και στη θεωρία της οικονομικής επιστήμης σε Μικροοικονομικό κατ'αρχήν επίπεδο. Θεματικές ενότητες: 1. Βασικές οικονομικές έννοιες. 2. Αντικείμενο της οικονομικής θεωρίας και πολιτικής. 3. Μεθοδολογικά προβλήματα. Σχολές οικονομικής σκέψης. 4. Η αγορά και το οικονομικό σύστημα. 5. Η επιλογή, η παραγωγή, η διανομή. 6. Η λειτουργία της αγοράς. 7. Η θεωρία της προσφοράς και της ζήτησης. 8. Οι καμπύλες προσφοράς και ήτσης και ο σχηματισμός της τιμής ισορροπίας. 9. Η ελαστικότητα και τα είδη αυτής. 10. Ο καταναλωτής και η ζήτηση. 11. Η παραγωγή, οι συντελεστές παραγωγής και το κόστος. 12. Η βραχυχρόνια και η μακροχρόνια περίοδος. 13. Η συνάρτηση της παραγωγής. 14. Η αποτελεσματικότητα. 15. Είδη του κόστους και καμπύλες του κόστους. 16. Συνολικό, μέσο και οριακό προϊόν. 17. Ο νόμος της φθίνουσας απόδοσης των Συντελεστών παραγωγής. 18. Η επιχείρηση και τα είδη της αγοράς. 19. Ο τέλειος ανταγωνισμός. Το μονοπώλιο, το oligopώλιο και ο μονοπωλιακός ανταγωνισμός. Θεωρία Τιμών. 20. Η ισορροπία της επιχείρησης στις διάφορες μορφές αγοράς. 21. Η διεθνής παραγωγή και το πολυεθνικό φαινόμενο. 22. Τεχνολογία και επιχείρηση. 23. Η βιομηχανική οργάνωση και η μεταβιομηχανική κοινωνία. 24. Επιχείρηση και επενδυτική πολιτική. 25. Η επιχείρηση στην παγκόσμια αγορά. Η πολυπλοκότητα της σύγχρονης οικονομικής δομής.

Εισαγωγή στο Δημόσιο Δίκαιο

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητών στις βασικές έννοιες και μεθοδολογικές κατευθύνσεις της επιστήμης του δικαίου και, περαιτέρω, η ανάλυση των κεντρικών εννοιολογικών εργαλείων του Δημοσίου Δικαίου. Θεματικές ενότητες: 1. Έννομη τάξη. Δίκαιο, κανόνες δικαίου. 2. Ιδιωτικό και δημόσιο δίκαιο. 3. Οι πολιτειακές πράξεις, φορείς των κανόνων δημοσίου δικαίου. 4. Σύνταγμα - Νόμος. Έννοιες και είδη. 5. Πράξεις νομοθετικού περιεχομένου. 6. Κανονιστικές πράξεις της διοίκησης. 7. Δικαστική απόφαση. 8. Διεθνές και Κοινοτικό Δίκαιο.

2ο Εξάμηνο

Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ελλάδος (19ος & 20ος αιώνας)

Η συγκρότηση του κράτους κατά την οθωνική περίοδο (1830-1862). Η διαμόρφωση του πολιτεύματος, η πολιτική παράδοση, η οργάνωση των κομμάτων και το πελατειακό σύστημα. Η οικονομία, η κοινωνία, η παιδεία, η εκκλησία, η Μεγάλη Ιδέα. Ο μετασχηματισμός της νεοελληνικής κοινωνίας (1862-1909). Η οικονομική ανάπτυξη του ελληνικού κράτους, η εισροή του παροικιακού κεφαλαίου, η μεταβολή των κοινωνικών σχέσεων, η επικράτηση της αστικής τάξης και η τελική νίκη της (1909). Η Ελλάδα ως σύγχρονο κράτος. Ο βενιζελισμός και ο αστικός εκσυγχρονισμός. Οι κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες των πολέμων. Τα βασικά προβλήματα της οικονομίας κατά το Μεσοπόλεμο. Η εθνικιστική ιδεολογία. Ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος, ο εμφύλιος και τα πολιτικοκοινωνικά προβλήματα της πρώτης μετεμφυλιακής δεκαετίας. Η οικονομική ανάπτυξη και ο πολιτικός αυταρχισμός του μονοκομματικού κράτους.

Εισαγωγή στην Οικονομία Θεωρία και Πολιτική II

Το γνωστικό αυτό αντικείμενο, διδασκόμενο για ένα εξάμηνο, αποτελεί για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης μια εισαγωγή στον προβληματισμό και στη θεωρία της οικονομικής επιστήμης σε Μακροοικονομικό επίπεδο. Στο πλαίσιο του αναπτύσσεται η επιχειρηματολογία των κύριων Σχολών Οικονομικής Σκέψης, οι λύσεις που εχ' αυτών πηγάζουν για την επίλυση των οικονομικών προβλημάτων και οι

μεταξύ τους αντιθέσεις. Η διδασκαλία του μαθήματος επιχειρεί να δημιουργήσει στον φοιτητή τα απαραίτητα εκείνα ερωτηματικά που θα δημιουργήσουν με τη σειρά τους το ενδιαφέρον για περαιτέρω συζήτηση, διάλογο και έρευνα. Γίνεται κατά το δυνατόν σαφές, ότι στην μακροοικονομική πραγματικότητα δεν υπάρχουν απόλυτες συνταγές και αλήθειες αλλά σχετικές πάντοτε λύσεις, που απαγορεύονται από τη θεωρητική τοποθέτηση των αποφασίζοντων και την πραγματικότητα, η οποία σήμερα τουλάχιστον παρουσιάζεται ιδιαίτερα πολύπλοκη. Ο φοιτητής ακούει στο μάθημα αυτό μια ποικιλία απόψεων που ξεκινούν από την "μοναδική λεγόμενη σκέψη" και καταλήγουν στην αμφισβήτησή της. Ο κόσμος του τέλους του 20ου αιώνα έχει ανάγκη από εναλλακτικές προτάσεις και λύσεις που επι-χειρείται να αναητηθούν στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού με το σκεπτικό, ότι πίσω από κάθε οικονομική θεωρία και πολιτική υποκρύπτεται ιδεολογία. Θεματικές ενότητες: 1. Η σύγκρουση των ρευμάτων της οικονομικής σκέψης. Μεθοδολογικές και επιστημονικές συγκρούσεις. 2. Το περιεχόμενο της ελεύθερης αγοράς και της κρατικής παρέμβασης. 3. Ο ρόλος του κράτους και οι ατέλειες της αγοράς. 4. Οι θεσμοί και τα μέσα του κρατικού παρεμβατισμού. 5. Η αναγκαιότητα ύπαρξης κοινωνικής αλληλεγγύης και κοινωνικής συνοχής. 6. Δημόσια και ιδιωτικά αγαθά. 7. Η αποτελεσματικότητα κατά Pareto: κριτική προσέγγιση. 8. Μορφές πολιτικής. Δημόσιες δαπάνες. Φόροι. Δημόσιος δανεισμός. Δημόσιος προϋπολογισμός. 9. Τα εθνικά μεγέθη (Α.Ε.Π. - Εισόδημα κ.λπ.) 10. Προστιθέμενη αξία 11. Ο πληθωρισμός. Τα είδη του πληθωρισμού. 1. Η απασχόληση και η ανεργία. 13. Συνολική ζήτηση και Συνολική προσφορά. 14. Καταναλωτής, επένδυση, αποταμίευση. 15. Επένδυση και απασχόληση: προβληματισμός και σύγχρονες εξελίξεις. 16. Ο προσδιορισμός του Εισοδήματος. Ο πολλαπλασιαστής επενδύσεων και η αρχή της επιταχύνσεως 17. Το χρήμα. Οι Τράπεζες και η Νομισματική Πολιτική. 18. Προσφορά και ζήτηση χρήματος. Μορφές και είδη χρήματος. Ρευστότητα της οικονομίας. 19. Πολιτική ελέγχου της νομισματικής ρευστότητας. 20. Ο Κευνσιανισμός. Η καμπύλη του Phillips. 21. Ο Μονεταρισμός: κριτική προσέγγιση. 22. Το Συναλλάγμα, το Νομισματικό Σύστημα: ιστορική εξέλιξη. 23. Το ισοζύγιο πληρωμών και οι ανισορροπίες του. 24. Η Ευρωπαϊκή Ενοποίηση. Η ΟΝΕ. Η παγκόσμια οικονομία του προϊόντος και του χρήματος. 24. Το όραμα του 21ου αιώνα και η αναγκαιότητα ύπαρξης αντιπάλου δέους.

Εισαγωγή στις Μεθόδους της Κοινωνικής Έρευνας και Κοινωνικής Εργασίας

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο ενότητες: Η πρώτη έχει σκοπό να εισάγει τους φοιτητές στις μεθόδους και τις τεχνικές της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες γενικά και στον τομέα της κοινωνικής διοίκησης ειδικότερα. Έμφαση θα δοθεί στη μέθοδο της δειγματολογικής έρευνας, καθώς και στην έρευνα μέσω συνεντεύξεων. Η δεύτερη ενότητα επικεντρώνεται στις παρεμβάσεις της Κοινωνικής Εργασίας, τις μεθοδολογικές διακρίσεις κατά την παρέμβαση και στην μετεξέλιξή τους. Παρουσιάζονται οι κλασικές μέθοδοι, η Κοινωνική Εργασία με άτομα, με ομάδες και με κοινότητες, η κοινωνική διοίκηση και ο κοινωνικός σχεδιασμός. Έμφαση δίνεται στη διαμόρφωση του γενικού μοντέλου εφαρμογής της Κοινωνικής Εργασίας (διαμεθοδική - γενική), στους στόχους και στις σύγχρονες εφαρμογές. Θεματικές ενότητες: Μέρος Α' 1. Επιλογή και διατύπωση του προβλήματος της έρευνας. 2. Ο σχεδιασμός στην κοινωνική έρευνα. 3. Πρόβλημα μέτρησης στις κοινωνικές έρευνες. 4. Συλλογή δεδομένων. 5. Επεξεργασία δεδομένων. 6. Ανάλυση και ερμηνεία. Μέρος Β' 1. Παράγοντες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση των μεθόδων της Κ.Ε. 2. Η κοινωνική εργασία με άτομα, οι θεωρητικές καταβολές των μοντέλων-πρότυπων άσκησης της, δεξιότητες επικοινωνίας και τεχνικές συνεντεύξης. 3. Θεωρητικά μοντέλα και εφαρμογές της κοινωνικής εργασίας με οικογένειες, ομάδες και με κοινότητα. 4. Κοινωνική Διοίκηση, κοινωνικός σχεδιασμός και έρευνα. 5. Τα κοινά χαρακτηριστικά των μεθόδων άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας. 6. Οι φάσεις της διαδικασίας παρέμβασης: μελέτη, διάγνωση, σχεδιασμός, εφαρμογή του σχεδίου παρέμβασης, λήξη και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της παρέμβασης. 7. Κοινά και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μεθόδων, οι κοινές και οι ιδιαίτερες τεχνικές και δεξιότητες του κοινωνικού λειτουργού. Παραδείγματα.

Φορείς Γεν. Κοινωνικής Πολιτικής και Προνοιακής Προστασίας στην Ελλάδα

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει την καθιέρωση και την εξέλιξη του θεσμού της κοινωνικής προνοιακής προστασίας στην Ελλάδα (εθνικούς ευεργέτες, εκκλησία, κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς) και τους κυριότερους φορείς άσκησης της προνοιακής προστασίας σήμερα. Παρουσιάζονται οι θεωρητικές απόψεις σχετικά με την προνοιακή προστασία και τα πρότυπα οργάνωσης και λειτουργίας των κοινωνικών υπηρεσιών, η νομική υπόσταση, η διοικητική δομή, η οργάνωση, η στελέχωση. Αναλυτικά παρουσιάζονται οι στόχοι, οι λειτουργίες και τα προγράμματα παροχών κατά φορέα και οι δράσεις που αναλαμβάνουν οι κοινωνικοί λειτουργοί για την υλοποίησή τους. Στα πλαίσια του μαθήματος οι φοιτητές θα πραγματοποιούν επισκέψεις σε αντιπροσωπευτικές κοινωνικές υπηρεσίες. Θεματικές ενότητες: 1. Περιεχόμενο των εννοιών κοινωνικό πρόβλημα, κοινωνική ανάγκη, κοινωνικά δικαιώματα πρόνοιας. Η σχέση μεταξύ ανθρώπινων αναγκών και θεσμού κοινωνικής πρόνοιας. 2. Η διάρθρωση των κοινωνικών υπηρεσιών σήμερα, ανάληψη αρμοδιοτήτων από τη νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση. Δημόσιοι, ιδιωτικοί, διεθνείς, εθελοντικοί φορείς. 3. Οι παροχές κατά ηλικιακές πληθυσμιακές ομάδες (μητέρες, βρέφη, παιδιά, έφηβοι, ενήλικες, ηλικιωμένοι) 4. Υπηρεσίες και προγράμματα για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (ασθενείς, άτομα με

ειδικές ανάγκες, κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες). 5. Υπηρεσίες και προγράμματα για άτομα με παραβατική και παραπτωματική συμπεριφορά. 6. Οι προϋποθέσεις χορήγησης των παροχών. Η εξασφάλιση των δικαιολογητικών και η διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης τους. 7. Η επαναξιολόγηση των δικαιωμάτων πρόνοιας. 8. Οι προνοιακές υπηρεσίες του νομού Ροδόπης: δομή, λειτουργίες στελέχωση κοινωνικών υπηρεσιών και παροχές κατά πληθυσμιακή ομάδα και κατά κοινωνικό πρόβλημα στο νομό. 9. Οι σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις στην κοινωνική προστασία στην Ελλάδα και διεθνώς.

Οργάνωση και Λειτουργία του Κράτους (Συνταγματικό Δίκαιο I)

Αντικείμενο του μαθήματος είναι οι συνταγματικοί κανόνες που ρυθμίζουν την οργάνωση και τη λειτουργία της έννομης πολιτειακής τάξης. Η ανάλυση των οργανωτικών βάσεων του πολιτεύματος, η λειτουργία των αμέσων οργάνων του κράτους, η αναφορά στο συνταγματικό πλαίσιο της Δημόσιας Διοίκησης και της οργάνωσης των Δικαστηρίων συγκροτούν την ύλη που θα διδαχθεί. Επίσης, εξετάεται το πρόβλημα της αναθεωρητικής λειτουργίας κατά το ισχύον Σύνταγμα. Θεματικές ενότητες: 1. Οι οργανωτικές βάσεις του πολιτεύματος. 2. Τα άμεσα όργανα του κράτους. 3. Τα Συνταγματικά πλαίσια της Δημόσιας Διοίκησης και της δικαστικής λειτουργίας. 4. Η αναθεωρητική λειτουργία.

Εγκληματολογία και Αντεγκληματική Πολιτική

Ο "εγκληματίας άνθρωπος" ή το κοινωνικό περιβάλλον, το κοινωνικό σύστημα και οι διαδικασίες κοινωνικού ελέγχου ή οι συγκρούσεις ενδιαφερόντων, συμφερόντων και ατομικότητων (identities) είναι τα κατάλληλα κλειδιά για την ερμηνεία και αντιμετώπιση του εγκλήματος; Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ανάλυση του εγκληματικού φαινομένου και οι πολιτικές αντιμετώπισής του. Στο πλαίσιο αυτό, εξετάζονται οι απόψεις τόσο της παραδοσιακής (θετικιστικής) εγκληματολογίας, όσο και της σύγχρονης (νέας ή ριζοσπαστικής ή κριτικής εγκληματολογίας) και οι επιμέρους σύγχρονες θεωρητικές κατευθύνσεις. Επίσης εξετάζονται οι απόψεις και οι προτάσεις σχετικά με τις πολιτικές και τα μέτρα αντιμετώπισης του εγκλήματος και το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος απονομής Δικαιοσύνης. Θεματικές ενότητες: 1. Εισαγωγή στις Εγκληματολογικές Επιστήμες: διακρίσεις και οροθέτηση γνωστικού αντικειμένου. 2. Η Κλασική και η Θετική Σχολή της Εγκληματολογίας: Οι πρωτοπόροι της Εγκληματολογίας, οργανικές και ψυχολογικές θεωρίες που ερμηνεύουν και αιτιολογούν το έγκλημα. 3. Οι επιστημονικές εξελίξεις της Θετικής Σχολής: κοινωνιολογικές θεωρίες με έμφαση στις απόψεις της Σχολής του Σικάγο. 4. Οι επιστημονικές εξελίξεις της Θετικής Σχολής: θεωρία διαφορικών συναναστροφών και θεωρία συστημάτων ελέγχου. 5. Άλλες θεωρητικές προσεγγίσεις στα πλαίσια της Θετικής Σχολής: πολυπαραγοντικές θεωρίες, νέα κοινωνική άμυνα, νεοφιλελευθερισμός κλπ. 6. Αλλαγή παραδείγματος στην Εγκληματολογία: Η μέτρηση της εγκληματικότητας, η εγκληματολογία της κοινωνικής αντίδρασης, ποινικός στιγματισμός και κοινωνικός έλεγχος. 7. Από την εγκληματολογία του περάσματος στην πράξη στη νέα ή ριζοσπαστική ή κριτική εγκληματολογία: μαρξιστές και ριζοσπάστες εγκληματολόγοι (τάσεις εξελίξεις). 8. Κριτική εγκληματολογία: από τον στιγματισμό στην κριτική του Ποινικού Συστήματος, αριστερός ιδεαλισμός, αριστερός ρεαλισμός, φεμινιστική εγκληματολογία, διαχειριστική εγκληματολογία. 9. Αντεγκληματική πολιτική, Εγκληματολογικές έρευνες πεδίου και πρόληψη του εγκλήματος: φορείς, πολιτικές και μέτρα πρόληψης. 10. Κατασταλτική Αντεγκληματική Πολιτική: λειτουργίες και δράση της αστυνομίας. 11. Ποινικός έλεγχος, αντιμετώπιση και καταστολή του εγκλήματος: Ποινικό Σύστημα, ποινική καταστολή, παραδοσιακές, σύγχρονες και εναλλακτικές μορφές ποινικού ελέγχου.

3ο Εξάμηνο

Δημόσια Οικονομική I

Η διδακτέα ύλη περιλαμβάνει τους στόχους και τα μέσα δράσης των δημοσίων φορέων και τον δημόσιο προϋπολογισμό, με τον οποίο συντονίζονται τα δημοσιονομικά μέσα, τις δημόσιες δαπάνες, την ταξινόμηση και διαχρονική εξέλιξή τους και τις διάφορες θεωρητικές προσπάθειες αξιολόγησης και επιλογής των δημοσίων δαπανών, όπως επίσης και την τεχνική της ανάλυσης του κόστους και οφέλους που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση και επιλογή των δημοσίων δαπανών στην πράξη. Θεματικές ενότητες: 1. Η λειτουργία της αγοράς και η ανάγκη για κρατική παρέμβαση. 2. Οι δημόσιοι φορείς, τα μέσα δράσης τους και ο ρόλος τους στα μικρά οικονομικά συστήματα. 3. Ο πολιτικός μηχανισμός λήψης αποφάσεων και ο δημόσιος προϋπολογισμός. 4. Οι δημόσιες δαπάνες: -Διάρθρωση και διαχρονική εξέλιξη των δημοσίων δαπανών -Αξιολόγηση και επιλογή των δημοσίων δαπανών 5. Θεωρητική προσέγγιση του προβλήματος. Τεχνική της ανάλυσης του κόστους και οφέλους.

Οργάνωση και Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το μάθημα αυτό αποτελεί εισαγωγή στους θεσμούς που συγκροτούν την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση. Μέσα από την ιστορική προσέγγιση της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης από την ίδρυση των Κοινοτήτων, την εξέλιξή τους και την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρείται η εξοικείωση με την πολυμορφία των Ευρωπαϊκών θεσμών, λόγω της συνύπαρξης υπερεθνικών και διακυβερνητικών μηχανισμών. Ιδιαίτερο βάρος στη διδασκάλια δίνεται στην παρουσίαση του θεσμικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και της διαμόρφωσης της κοινής βούλησης, μέσα από πολλές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Επίσης, τονίζεται η σημασία του δικαίου στο πλαίσιο της ενοποιητικής διαδικασίας τόσο επειδή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι μια "Κοινότητα Δικαίου", όσο και επειδή το Κοινοτικό Δίκαιο είναι το βασικό εργαλείο που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα για την παραγωγή της αναγκαίας εναρμόνισης του δικαίου των Κρατών-μελών. Συμπερασματικά, το μάθημα είναι η αναγκαία υποδομή για την κατανόηση από τους σπουδαστές των διαφόρων εξειδικευμένων μαθημάτων ευρωπαϊκής κατεύθυνσης, που υπάρχουν στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος. Θεματικές ενότητες: 1. Η ίδρυση, η φύση και οι σκοποί των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. 2. Η εξέλιξη των κοινοτικών θεσμών και η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). 3. Οι υπερεθνικοί και διακυβερνητικοί πυλώνες της ΕΕ. 4. Το θεσμικό σύστημα της ΕΕ (σύστημα οργάνων και αρμοδιοτήτων). 5. Οι κοινοτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. 6. Το κοινοτικό Δίκαιο και η σχέση του με το δίκαιο των Κρατών-μελών. 7. Το κοινοτικό σύστημα έννομης προστασίας και οι εξωδικαστικοί θεσμοί προστασίας των ευρωπαϊκών πολιτών. 8. Η Ενιαία Εσωτερική Αγορά: εισαγωγή στις κοινοτικές ελευθερίες και πολιτείες.

Η Οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης (Διοικητικό Δίκαιο Ι)

Στόχος του μαθήματος είναι να αναλύσει στους φοιτητές την οργάνωση και τη νομική δράση της Δημόσιας Διοίκησης. Η οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης συντελείται με δυο τρόπους, αφ' ενός κατά το συγκεντρωτικό και αφ' ετέρου κατά το αποκεντρωτικό σύστημα. Οι κανόνες δικαίου που διέπουν τη δράση της και οι αρχές που την οριοθετούν αποτελούν το αντικείμενο του διοικητικού δικαίου. Με το μάθημα επιχειρείται ακριβώς η παρουσίαση των τρόπων οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης και το πλαίσιο των κανόνων δικαίου που διέπουν τη δράση της. Επίσης, δίνονται βασικά στοιχεία σχετικά με το ειδικό οργανωτικό πλαίσιο της Κοινωνικής Διοίκησης, ως τμήματος της Δημόσιας Διοίκησης. Θεματικές ενότητες: 1. Πηγές του διοικητικού δικαίου. 2. Αρχές που διέπουν τη δράση της Δημόσιας Διοίκησης. 3. Τρόποι οργάνωσης της Δημόσιας Διοίκησης. 4. Βασικές οργανωτικές δομές της Κοινωνικής Διοίκησης.

Κοινωνικές Αξίες και Κοινωνικές Ανάγκες

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο ενότητες. Η πρώτη ενότητα επικεντρώνεται στις αξίες (όπως η δικαιοσύνη, η ισότητα, η δημοκρατία και η ελευθερία) που διέπουν τις επιλογές κοινωνικής πολιτικής. Εξετάζονται: (α) η ενσωμάτωση των αξιών αυτών σε λιγότερο ή περισσότερο συνεκτικές ιδεολογίες για τη φύση του κοινωνικού κόσμου (φιλελευθερισμός, κοινωνική δημοκρατία, κοινωνικό κράτος και η παραδοσιακή προοπτική της κοινωνικής διοίκησης, κοινοτισμός, φεμινισμός), (β) οι αξιακές επιλογές και συγκρούσεις αξιών γύρω από τον προσδιορισμό των κοινωνικών αναγκών, και (γ) ο ρόλος της ηθικής (morality) και της ωφελιμότητας (utility) στις επιλογές κοινωνικής πολιτικής. Η δεύτερη ενότητα επικεντρώνεται στη θεωρία και πρακτική εκτίμησης αναγκών. Εξετάζονται διάφορες προσεγγίσεις/μέθοδοι για την εκτίμηση αναγκών (ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι), στο πλαίσιο διαφορετικών τομέων κοινωνικής πολιτικής: οι ανάγκες ως επιδιωκόμενοι στόχοι, "αντικειμενικές" και "υποκειμενικές" ανάγκες, ανάγκες στο επίπεδο της κοινότητας, αποτελεσματικότητα μέσω πολιτικής στην αντιμετώπιση των αναγκών, βαθμός ικανοποίησης αναγκών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις μεθόδους και πρακτικές εκτίμησης αναγκών στον τομέα της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης (με εμπειρική εφαρμογή στο τοπικό επίπεδο). Θεματικές ενότητες: 1. Βασικά εννοιολογικά ζητήματα (αξίες, ανάγκες και ποιότητα ζωής). 2. Ιδεολογίες και κοινωνική πολιτική (φιλελευθερισμός, σοσιαλ-δημοκρατία κ.λπ.) - Θεωρίες κοινωνικών αναγκών - Ο πραγματικός κόσμος των αξιακών συγκρούσεων και συμβιβασμών (trade-offs). 3. Κοινωνικές ανάγκες, δικαιώματα και η "ενδυνάμωση του ρόλου του πολίτη", (citizen empowerment) - Αποκέντρωση και συμμετοχικές διαδικασίες. 4. Μέθοδοι/πρακτικές εκτίμησης αναγκών - Η εκτίμηση αναγκών ως εφαρμοσμένη κοινωνική έρευνα - Σχεδιασμός εκτίμησης αναγκών (στρατηγικός σχεδιασμός, επιλογή ποσοτικών/ποιοτικών μεθόδων, εφαρμογή και αξιολόγηση) - Δείκτες ποιότητας ζωής. 5. Εκτίμηση αναγκών στον τομέα της αγοράς εργασίας και της επαγγελματικής κατάρτισης.

Νομαρχ. Αυτοδιοίκηση, Τοπ. Αυτοδιοίκηση και Κοιν. Προστασία-Κοινοτισμός

4ο Εξάμηνο

Κοινωνική Στατιστική (περιγραφική στατιστική)

Σκοπός του μαθήματος της Κοινωνικής Στατιστικής είναι να εφοδιάσει τους φοιτητές με τις απαραίτητες γνώσεις που απαιτούνται για την κατανόηση, οργάνωση και ανάλυση των ποσοτικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται στις κοινωνικές επιστήμες. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων σχετικών με τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά των πληθυσμών, καθώς και με ερευνητικά δεδομένα που αφορούν στη διερεύνηση και διατύπωση μέτρων και πολιτικών στον τομέα της Κοινωνικής Διοίκησης. Θεματικές ενότητες: Στοιχεία Στατιστικής 1. Οργάνωση δεδομένων. 2. Πληθυσμός και χαρακτηριστικά. 3. Ποιοτικά χαρακτηριστικά. 4. Ποσοτικά χαρακτηριστικά. 5. Αριθμητική περιγραφή μιας στατιστικής μεταβλητής. 6. Περιγραφή ενός πληθυσμού ως προς δύο χαρακτηριστικά. 7. Θεωρητικές κατανομές. Έλεγχος Υποθέσεων. Στοιχεία Δειγματοληψίας: 1. Εισαγωγή. 2. Απλή Τυχαία Δειγματοληψία. 3. Δειγματοληψία κατά Στρώματα. 4. Δειγματοληψία κατά Δεσμίδες. 5. Πολυδιάστατη Δειγματοληψία. 6. Εμπειρικές Μέθοδοι Δειγματοληψίας.

Ανάλυση της Κοιν. Πολιτικής I: Σχεδιασμός, Εφαρμογή/ Έλεγχος, Αξιολόγηση

Η σύγχρονη θεωρία κοινωνικών επιστημών δεν πρέπει να παραμένει απομονωμένη και ασύνδετη με τα βασικά προβλήματα του κοινωνικού συστήματος. Σκοπός του μαθήματος είναι η σύνδεση μεταξύ των θεωρητικών γνώσεων της Κοινωνικής Πολιτικής και της πρακτικής εφαρμογής τους στο πεδίο της κοινωνικής ανάπτυξης. Κύρια βάση του, η μεθοδολογία που σχετίζεται με την ανάλυση θεμάτων πολιτικής και τον καθορισμό προτεραιοτήτων στην κατανομή των πόρων. Το μάθημα θα αναπτυχθεί σε τρία επίπεδα: Πρώτον, σε εκείνο της εννοιολογικής προσέγγισης και θεωρητικής θεμελίωσης του Σχεδιασμού της Κοινωνικής Πολιτικής καθώς και στο πεδίο εφαρμογής του. Δεύτερον, στη διαδικασία, τους στόχους και τις μορφές παρέμβασης, με ιδιαίτερη έμφαση στο στάδιο της ανάλυσης του προβλήματος και της χάραξης πολιτικής. Τέλος, θα παρουσιασθεί το στάδιο της αξιολόγησης προγραμμάτων με αναφορά στις κυριότερες τεχνικές/μεθόδους αξιολόγησης αποτελεσμάτων και γενικότερα στη διαδικασία λήψης ορθολογικών αποφάσεων. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια, ορισμοί, θεωρητική θεμελίωση και πεδία εφαρμογής του Σχεδιασμού Κοινωνικής Πολιτικής. 2. Ανάλυση της Κοινωνικής Πολιτικής - στάδιο ανάλυσης του προβλήματος, οι φάσεις της διαδικασίας παρέμβασης, οι εναλλακτικές πολιτικές και ο καθορισμός πολιτικής και στρατηγικής με παράλληλη παρουσίαση σχετικών παραδειγμάτων. 3. Η θεωρητική θεμελίωση της αξιολόγησης προγραμμάτων συνοπτικά, καθώς και οι κυριότερες τεχνικές αξιολόγησης με ιδιαίτερη αναφορά στις μεθόδους κόστους / ωφέλειας.

Η Κοινωνική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης και την ανάπτυξη του ενιαίου Ευρωπαϊκού οικονομικού και κοινωνικού χώρου. Τα κοινωνικά προβλήματα - όπως διαμορφώθηκαν σ' αυτή την πολυετή πορεία - υπαγόρευαν την ανάγκη για παρεμβάσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σκιαγραφώντας το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής. Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τα μείζονα Ευρωπαϊκά κοινωνικά προβλήματα, να παρουσιάσει τους παράγοντες που συμβάλλουν και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τη συγκρότηση ενιαίας πολιτικής, καθώς και να διερευνήσει τη θέση της Ελλάδας απέναντι στις σύγχρονες Ευρωπαϊκές κοινωνικές προκλήσεις. Θεματικές ενότητες: 1. Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χώρος και το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Πολιτικής (μοντέλα Ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής και οι επιδιώξεις των κοινωνικών εταίρων, αρχή της επικουρικότητας, η Συνθήκη της Ρώμης και η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, ο Κοινωνικός Διάλογος, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, κ.λπ.). 2. Η κοινωνική προστασία στην Ευρώπη (συστήματα κοινωνικής προστασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πρόσφατες μεταρρυθμίσεις και θεμελιώδεις εξελίξεις, τάσεις κοινωνικής προστασίας και χρηματοδότηση της, αποζημιώσεις ανεργίας και κίνητρα για αναζήτηση εργασίας, μεταρρυθμίσεις στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, κ.λπ.). 3. Το Πράσινο Βιβλίο για την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (τα επιτεύγματα της κοινοτικής κοινωνικής διάστασης, οι κοινωνικές προκλήσεις της Ευρώπης - ο νέος ρόλος για το κράτος πρόνοιας, κοινωνικός αποκλεισμός, δημογραφικός μετασχηματισμός, κοινωνική δικαιοσύνη και ισότητα ευκαιριών, ο μεταβαλλόμενος χαρακτήρας της παραγωγής, κ.λπ.). 4. Το Λευκό Βιβλίο για την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Πολιτική (η διατήρηση και η εξέλιξη του Ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου, η οικοδόμηση μιάς Ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας, η κοινωνική πολιτική και η κοινωνική προστασία - μία ενεργός κοινωνία για όλους, οι στόχοι κατά την περίοδο μετάβασης στον 21ο αιώνα, κ.λπ.).

Συγκριτική Κοινωνική Πολιτική

Το μάθημα αυτό παρέχει βασικές γνώσεις για την συγκριτική ανάλυση των διαφόρων συστημάτων κοινωνικής προστασίας και των μεταβολών τους. Η έννοια των "καθεστώτων προνοιακού καπιταλισμού" (Esping-Andersen) χρησιμοποιείται για την συγκριτική διερεύνηση των μοντέλων κοινωνικής

προστασίας στις χώρες της Βορειο-Δυτικής Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής (κράτος και αγορά στον σχηματισμό των καθεστώτων κοινωνικής ασφαλείας, βαθμός απο-εμπορευματοποίησης στον χώρο της κοινωνικής πολιτικής, συστήματα κοινωνικής στρωμάτωσης και μορφές αγορών εργασίας). Η ανάλυση διευρύνεται με την εξέταση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας στη Νότια και Ανατολική Ευρώπη. Παρουσιάζονται διάφορες εναλλακτικές "τυπολογίες" προνοιακών καθεστώτων (και η διαχρονική εξέλιξή τους), και διερευνάται η ερμηνευτική σημασία και εμβέλεια των τυπολογιών αυτών με βάση παραδείγματα που αφορούν συγκεκριμένους τομείς κοινωνικής πολιτικής (π.χ. κοινωνική ασφάλεια και πολιτική για την απασχόληση). Τέλος, εξετάζεται η υπερεθνική και παγκόσμια διάσταση της κοινωνικής πολιτικής και οι επιπτώσεις σε εθνικό επίπεδο. Θεματικές ενότητες: 1. Η συγκριτική μέθοδος στη μελέτη της κοινωνικής πολιτικής. 2. Τυπολογίες κράτους πρόνοιας και μοντέλα κοινωνικής προστασίας. 3. Τα τρία καθεστώτα πρόνοιας στην Βορειο-Δυτική Ευρώπη και οι τάσεις μεταβολής. 4. Συγκρίσεις με τις χώρες της Βόρειας Αμερικής. 5. Συστήματα κοινωνικής προστασίας στην Ανατολική Ευρώπη και κοινωνική μεταβολή. 6. Το "Νότιο-Ευρωπαϊκό" μοντέλο κοινωνικής προστασίας. 7. Παγκοσμιοποίηση και κοινωνική πολιτική - Οι προοπτικές σύγκλισης των προνοιακών καθεστώτων στην Ευρώπη.

Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα (Συνταγματικό Δίκαιο II)

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ανάλυση του συστήματος των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ισχύοντος Συντάγματος. Σε ένα πρώτο επίπεδο είναι αναγκαία η παρουσίαση των κοινών βασικών χαρακτηριστικών που ανάγονται στη δομή και τη λειτουργία των σχετικών συνταγματικών διατάξεων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο γίνεται επιλογή και ερμηνευτική προσέγγιση των κυριότερων επιμέρους ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη θεωρία και την ανάλυση των κοινωνικών δικαιωμάτων, στο μέτρο που αποτελούν το συνταγματικό πλαίσιο συγκρότησης της Κοινωνικής Διοίκησης και της άσκησης κοινωνικής πολιτικής. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια και πηγές των θεμελιωδών δικαιωμάτων. 2. Στοιχεία από την ιστορία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. 3. Δομή, λειτουργία και πεδία προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. 4. Εγγυήσεις τήρησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων. 5. Ανάλυση επιμέρους ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων κατά το ισχύον Σύνταγμα.

Κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής

5ο Εξάμηνο

Διοικητικές Πράξεις και Διοικητικές Διαφορές

Αντικείμενο του μαθήματος είναι αφενός η ανάλυση της έννοιας της διοικητικής πράξης και των οργάνων παραγωγής αυτής και αφετέρου των τρόπων απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια της διοικητικής πράξης (δ.π.) 2. Όργανα παραγωγής της δ.π. 3. Κανόνες που διέπουν τα συλλογικά όργανα 4. Αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων 5. Διαδικασία παραγωγής της δ.π. 6. Ισχύς της δ.π. 7. Βασικές έννοιες της διοικητικής δικαιοσύνης 8. Οργάνωση των διοικητικών δικαστηρίων 9. Η αίτηση ακυρώσεως

Ανάλυση της Κοινωνικής Πολιτικής II: Αξιολόγηση Προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η εξέταση των κυριότερων προσεγγίσεων στο θέμα της αξιολόγησης της κοινωνικής πολιτικής και η ανάπτυξη από τους φοιτητές / τις φοιτήτριες της ικανότητας να εφαρμόζουν καταλλήλως τις προσεγγίσεις αυτές σε συγκεκριμένα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής. Εξετάονται οι στρατηγικές και πολιτικές διαστάσεις της αξιολόγησης προγραμμάτων. Διερευνώνται, μέσα από μια συγκριτική σκοπιά, τα ισχυρά και αδύναμα σημεία των διαφόρων προσεγγίσεων και ο τρόπος χρησιμοποίησής τους σε διαφορετικά πλαίσια άσκησης κοινωνικής πολιτικής. Αναλύονται οι τεχνικές σχεδιασμού και εφαρμογής της διαδικασίας αξιολόγησης. Εξετάονται οι σχέσεις ανάμεσα στην "αξιολόγηση πλαισίου" (context evaluation), "αξιολόγηση διαδικασίας" (process evaluation) και "αξιολόγηση επιπτώσεων" (impact evaluation) την ανάλυση "κόστους/ωφέλειας" και "κόστους/απόδοσης" την "ερμηνευτική αξιολόγηση" (illuminative evaluation) και την "αξιολόγηση της καινοτομίας" (evaluation of innovation). Περιλαμβάνεται, επίσης, εμπειρική εφαρμογή των μεθόδων αξιολόγησης. Θεματικές ενότητες: 1. Διαφορετικοί ορισμοί της αξιολόγησης. Στόχοι και περιορισμοί (πολιτικοί, τεχνικοί) - Πλαίσιο, διαδικασία και αποτέλεσμα. 2. Εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης - Πειραματικός, οιονεί πειραματικός σχεδιασμός / Δια-τομεακός σχεδιασμός - Αποτελεσματικότητα, απόδοση, οικονομία. 3. Δείκτες απόδοσης (performance indicators) και εκτίμηση ποιότητας (quality assessment) σε επιλεγμένους τομείς κοινωνικής πολιτικής. 4. "Ερμηνευτική αξιολόγηση" (illuminative evaluation). 5. Η "αξιολόγηση της καινοτομίας" (αξιολόγηση στο πλαίσιο διαδικασιών μεταβολής της κοινωνικής πολιτικής, αυτο-αξιολόγηση των διαδικασιών μεταβολής). 6. Το θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο της αξιολόγησης

(εσωτερική/εξωτερική αξιολόγηση, ο ρόλος των δημόσιων φορέων που έχουν την ευθύνη αξιολόγησης της απόδοσης προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής). 7. Η πρακτική της αξιολόγησης (εμπειρική εφαρμογή σε επιλεγμένο τομέα κοινωνικής πολιτικής).

Πολιτική Υγείας

Η Πολιτική Υγείας συνιστά - υπό οιαδήποτε προσέγγιση - ένα ζωτικό τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής. Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών θεμάτων, που εμπλέκονται στην οργάνωση και διοίκηση των υπηρεσιών υγείας - χρησιμοποιώντας παραδείγματα από τη σχετική εμπειρία στη Βρετανία και στην Ελλάδα, καθώς και της ευρύτερης έννοιας, που έχει σήμερα αποκτήσει η Πολιτική Υγείας. Η διερεύνηση των συστατικών παραγόντων που θεμελιώνουν την έννοια της υγείας και οριοθετούν ένα σύστημα υγειονομικής προστασίας υπηρετούν επίσης στην κατεύθυνση αυτή. Θεματικές ενότητες: 1. Θεωρητική προσέγγιση της έννοιας της υγείας και των παραμέτρων που συνδέονται με το περιεχόμενο καθώς και την αξιολόγηση της. 2. Σύστημα Υγείας. Προγραμματισμός, οργάνωση, διοίκηση και χρηματοδότηση υπηρεσιών υγείας. Πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια περίθαλψη. Η βιομηχανία του φαρμάκου. Μέθοδοι αξιολόγησης υπηρεσιών υγείας. 3. Πολιτική Υγείας-ανισότητες στην υγεία και στην περίθαλψη, τα οικονομικά της υγείας και οι τάσεις των δαπανών, σχεδιασμός Πολιτικής Υγείας, οι αλληλεπιδρώντες παράγοντες και οι θεσμικές παρεμβάσεις που συγκροτούν μία σύγχρονη Πολιτική Υγείας. 4. Η Πολιτική Υγείας στην Ελλάδα και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλειας

Η Κοινωνική Ασφάλεια συνιστά - ιστορικά και θεσμικά - ένα μείζονα χώρο άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής. Η αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση για όλες τις σύγχρονες κοινωνίες και επηρεάζει τη ζωή και την προστασία ολόκληρων γενεών. Τα ενεργά οικονομικά άτομα καλούνται να συνεισφέρουν άμεσα ή έμμεσα - για όλη την εργασιακή τους ζωή σε ένα σύστημα το οποίο έχει αντίκτυπο και στην οικογενειακή τους ζωή, στην υγεία τους και στα γηρατεία τους. Σκοπός του μαθήματος δεν είναι μόνον η παρουσίαση των εναλλακτικών πολιτικών Κοινωνικής Ασφάλειας-διατήρησης εισοδήματος, αλλά και εκείνων των στρατηγικών με τις οποίες τα κράτη επιχειρούν να αντεπεξέλθουν στα σημερινά διαρθρωτικά προβλήματα-όπως είναι η αλματώδης αύξηση των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης και η συνεχής άνοδος του κόστους συνταξιοδότησης, προκειμένου να προσεγγίσουν το βέλτιστο συνδυασμό συνοχής, οικονομικής ευημερίας και υψηλής ποιότητας ζωής. Θεματικές ενότητες: 1. Η έννοια, η θεωρητική θεμελίωση, η προϊστορία και η ανάγκη για Κοινωνική Ασφάλεια, οι μέθοδοι παροχών, παροχές σε χρήμα και σε είδος, η διοίκηση και η χρηματοδότηση, η κρίση της Κοινωνικής Ασφάλειας. 2. Η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα: η ιστορική εξέλιξη, οι διαρθρωτικοί παράγοντες διαμόρφωσης του συστήματος, τα δομικά χαρακτηριστικά του και οι μελλοντικές του προοπτικές. 3. Τα σύγχρονα Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ευρώπη-ομοιότητες και διαφορές, οι δαπάνες και η χρηματοδότηση τους, η έκταση της παρεχόμενης προστασίας, τα συνταξιοδοτικά συστήματα, τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης, οι πολιτικές απασχόλησης και η προστασία της ανεργίας, οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, και οι θεμελιώδεις εξελίξεις.

Κοινωνικά Δικαιώματα στην Ευρώπη

Στόχος του μαθήματος είναι η συγκριτική ανάλυση του θεσμικού πλαισίου της κοινωνικής προστασίας στις χώρες - μέλη του ΟΗΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πέρα από την παρουσίαση των σχετικών ρυθμίσεων και των κυριότερων κανόνων του Ευρωπαϊκού δικαίου στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας, το μάθημα θα επεκταθεί στις σύγχρονες τάσεις αναδιάρθρωσης του κοινωνικού χώρου στην Ευρώπη. Η προβληματική αυτή συνδέεται με τη συήτηση για την προσαρμογή της ελληνικής κοινωνικής διοίκησης στις νέες θεσμικές κατευθύνσεις του Ευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους. Θεματικές ενότητες: 1. Τυπολογία του κράτους πρόνοιας - Το Ευρωπαϊκό-Ηπειρωτικό μοντέλο. 2. Το διεθνές πλαίσιο προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων (ΟΗΕ, ΣτΕ, Ε.Ε.). 3. Η συνταγματική κατοχύρωση του κοινωνικού κράτους στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 4. Σύγχρονες τάσεις οργάνωσης του κοινωνικού χώρου στην Ευρώπη. 5. Προβλήματα προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας και κοινωνικής διοίκησης στις τάσεις αυτές.

6ο Εξάμηνο

Θεωρίες Κοινωνικής Μεταβολής και Κοινωνικής Ανάπτυξης

Το μάθημα επικεντρώνεται στα ζητήματα κοινωνικής μεταβολής και παγκόσμιας αναδιάρθρωσης και τις κυριότερες προσεγγίσεις στα ζητήματα αυτά που διατυπώθηκαν κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Εξετάζονται οι θεωρητικές καταβολές, η μεθοδολογία και ο τρόπος ερμηνείας της κοινωνικής αλλαγής και κοινωνικής ανάπτυξης στα πλαίσια των θεωριών του "εκσυγχρονισμού", της "εξάρτησης", του "παγκόσμιου συστήματος", της "ρύθμισης", του "αποδιοργανωμένου καπιταλισμού", της "ευέλικτης εξειδίκευσης" καθώς και των προσεγγίσεων γύρω από το ζήτημα της "μετανεωτερικότητας". Ιδιαίτερη

έμφαση δίνεται: (α) στην ανάπτυξη του φορντισμού στη Βόρειο-Δυτική Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική κατά τις δύο δεκαετίες μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο, σε αντίθεση προς τις ατελείς μορφές φορντισμού (ή "αιματηρού τευλορισμού") στις χώρες της ημιπεριφέρειας/περιφέρειας, και (β) στην παγκόσμια οικονομική κρίση/αναδιάρθρωση, την κατάρρευση της κενσιανής συναίνεσης και την ενίσχυση διαδικασιών κοινωνικής μεταβολής που χαρακτηρίζουν τη "μετανεωτερική περίοδο" ("κοινωνικός κατακερματισμός", "αποδιαφοροποίηση", ανάδυση "νέων" κοινωνικών κινήματων). Θεματικές ενότητες: 1. Θεωρητικές καταβολές των συγχρόνων θεωριών κοινωνικής μεταβολής και ανάπτυξης. 2. Η σχολή του εκσυγχρονισμού. 3. Νεο-μαρξισμός και η θεωρία της εξάρτησης - Η σκοπιά του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος. 4. Κοινωνική μεταβολή και τεχνολογικός μετασχηματισμός (θεωρίες των μεγάλων κύκλων). 5. Από τον φορντισμό στον μετα-φορντισμό (θεωρία της ρύθμισης). 6. Η σκοπιά της ευέλικτης εξειδίκευσης και οι ευρύτερες επιπτώσεις της πολιτικής της ευελιξίας. 8. Μετανεωτερικότητα, νέα κοινωνικά κινήματα και προνοιακός πλουραλισμός.

Δίκαιο της Κοινωνικής Ασφάλειας

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η ανάλυση του συστήματος κανόνων που ρυθμίζουν ποιά οικονομικά μέσα (ασφαλιστικές παροχές) πρέπει να χορηγήσει ένας δημόσιος συνήθως οργανισμός-ασφαλιστικός φορέας στα πρόσωπα που υπάγονται σε αυτόν, εφόσον συμπληρώνουν τις αναγκαίες χρονικές και οικονομικές προϋποθέσεις, δηλαδή τον αναγκαίο χρόνο ασφάλισης και τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, και κινδυνεύουν από μείωση εισοδημάτων ή αύξηση των δαπανών τους, επίσης επιχειρείται συνοπτική παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια της κοινωνικής ασφάλισης. 2. Οργάνωση, διοίκηση και χρηματοδότηση συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. 4. Υπαγωγή στην κοινωνική ασφάλιση. 5. Χρόνος ασφάλισης. 6. Ασφαλιστικοί κίνδυνοι και παροχές. 7. Η θεσμική οργάνωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας. 8. Έννοια και νομοθετική κατοχύρωση της κοινωνικής πρόνοιας.

Κοινωνική Δημογραφία

Σωφρονιστικό Σύστημα και Κοινωνική Πολιτική

Η λειτουργία του Σωφρονιστικού Συστήματος, τα μοντέλα σωφρονισμού, οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και η κριτική προσέγγιση στο σωφρονιστικό σύστημα ως παραμέτρου κοινωνικής πολιτικής αποτελούν το αντικείμενο αυτού του μαθήματος. Θεματικές ενότητες: 1. Οι θεωρίες για την ποινή και οι στόχοι επιβολής και εκτέλεσης ποινών κατά της ελευθερίας. 2. Ανάπτυξη και εξέλιξη Σωφρονιστικών Συστημάτων. 3. Η συμβολική αλλά και η πραγματική λειτουργία της εκτέλεσης των ποινών κατά της ελευθερίας στο πλαίσιο οργάνωσης της δυτικής κοινωνίας. 4. Τα εναλλακτικά μέτρα αντί της ποινής κατά της ελευθερίας και η αποτελεσματικότητά τους. 5. Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των κρατουμένων στα πλαίσια της αποτροπής του κοινωνικού αποκλεισμού και υλοποίησης της κοινωνικής επανένταξης. 6. Η σωφρονιστική μεταρρύθμιση και σωφρονιστική πολιτική στην Ελλάδα. 7. Οι κανόνες του ΟΗΕ, οι κανόνες του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη μεταχείριση των κρατουμένων και το Σωφρονιστικό ζήτημα. 8. Η κριτική στο Σωφρονιστικό Σύστημα και η καταργητική άποψη ως πρόταση άσκησης κοινωνικής πολιτικής.

Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική

Η έκταση της οικονομικής και της πολιτικής μετανάστευσης και η βιαιότητα των εκδηλώσεων ξενοφοβίας σε πολλά μέρη του κόσμου τα τελευταία χρόνια αναωπύρωσαν τις θεωρητικές συζητήσεις γύρω από την γέννηση, τον χαρακτήρα και την πορεία των φαινομένων αυτών. Το μάθημα αυτό - κύριο αντικείμενο του οποίου είναι το μεταναστευτικό φαινόμενο και οι τρόποι προσέγγισής του - φιλοδοξεί να εισαγάγει τους φοιτητές στο διάλογο που αναπτύσσεται γύρω από τα θέματα αυτά. Στο πλαίσιο αυτό θα εξετασθούν: η μεταπολεμική οικονομική μετανάστευση από τις μεσογειακές χώρες προς τη δυτική Ευρώπη, η ελληνική μετανάστευση (1955 - 1973), και, εν είδει παραδείγματος, η ελληνική μετανάστευση προς το Βέλγιο. Θεματικές ενότητες: 1. Ορισμός της μετανάστευσης, είδη - Συνοπτικό διάγραμμα της ιστορίας της μετανάστευσης κατά τη νεότερη εποχή. 2. Εξέλιξη της κοινωνιολογίας και της ιστορίας της μετανάστευσης στην Αμερική. 3. Σύγχρονες προσεγγίσεις της μετανάστευσης στην Ευρώπη. 4. Η μεταπολεμική οικονομική μετανάστευση προς τη δυτική Ευρώπη. 5. Ανισομερής ανάπτυξη και αγορές εργασίας. Χώρες υποδοχής και χώρες αποστολής. Η οργάνωση της μετανάστευσης. Τομείς απασχόλησης και θέση των μεταναστών στην αγορά εργασίας. Οικογενειακή μετανάστευση. 6. Κρατική πολιτική, κοινωνική πολιτική και συνδικάτα. 7. Ελληνική κοινωνία και μετανάστευση: Αιτία και κίνητρα. Η πολιτική των ελληνικών κυβερνήσεων. Παλιννόστηση. 8. Έλληνες μετανάστες στο Βέλγιο: Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Θεσμική πλαισίωση, μορφές οργάνωσης και διαχείριση ταυτοτήτων. 9. Παράγοντες οικονομικής και κοινωνικής ένταξης (ή αποκλεισμού). 10. Ενσωμάτωση ή διάκριση και οργάνωση μεταναστευτικών εθνοτικών ομάδων.

7ο Εξάμηνο

Κοινωνικός Αποκλεισμός και Πολιτικές Κοινωνικής Ενσωμάτωσης

Εργατικό Δίκαιο

Οικονομικά της Κοινωνικής Προστασίας

8ο Εξάμηνο

Αγορές Εργασίας και Πολιτική Απασχόλησης

Περιβαλλοντική Πολιτική

Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων

Κατεύθυνση Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής

5ο Εξάμηνο

Διοικητικές Πράξεις και Διοικητικές Διαφορές

Αντικείμενο του μαθήματος είναι αφενός η ανάλυση της έννοιας της διοικητικής πράξης και των οργάνων παραγωγής αυτής και αφετέρου των τρόπων απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια της διοικητικής πράξης (δ.π.) 2. Όργανα παραγωγής της δ.π. 3. Κανόνες που διέπουν τα συλλογικά όργανα 4. Αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων 5. Διαδικασία παραγωγής της δ.π. 6. Ισχύς της δ.π. 7. Βασικές έννοιες της διοικητικής δικαιοσύνης 8. Οργάνωση των διοικητικών δικαστηρίων 9. Η αίτηση ακυρώσεως

Ανάλυση της Κοινωνικής Πολιτικής II: Αξιολόγηση Προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής

Στόχος του μαθήματος αυτού είναι η εξέταση των κυριότερων προσεγγίσεων στο θέμα της αξιολόγησης της κοινωνικής πολιτικής και η ανάπτυξη από τους φοιτητές / τις φοιτήτριες της ικανότητας να εφαρμόζουν καταλλήλως τις προσεγγίσεις αυτές σε συγκεκριμένα προγράμματα κοινωνικής πολιτικής. Εξετάονται οι στρατηγικές και πολιτικές διαστάσεις της αξιολόγησης προγραμμάτων. Διερευνώνται, μέσα από μια συγκριτική σκοπιά, τα ισχυρά και αδύναμα σημεία των διαφόρων προσεγγίσεων και ο τρόπος χρησιμοποίησής τους σε διαφορετικά πλαίσια άσκησης κοινωνικής πολιτικής. Αναλύονται οι τεχνικές σχεδιασμού και εφαρμογής της διαδικασίας αξιολόγησης. Εξετάονται οι σχέσεις ανάμεσα στην "αξιολόγηση πλαισίου" (context evaluation), "αξιολόγηση διαδικασίας" (process evaluation) και "αξιολόγηση επιπτώσεων" (impact evaluation) την ανάλυση "κόστους/ωφέλειας" και "κόστους/απόδοσης" την "ερμηνευτική αξιολόγηση" (illuminative evaluation) και την "αξιολόγηση της καινοτομίας" (evaluation of innovation). Περιλαμβάνεται, επίσης, εμπειρική εφαρμογή των μεθόδων αξιολόγησης. Θεματικές ενότητες: 1. Διαφορετικοί ορισμοί της αξιολόγησης. Στόχοι και περιορισμοί (πολιτικοί, τεχνικοί) - Πλαίσιο, διαδικασία και αποτέλεσμα. 2. Εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης - Πειραματικός, οιονεί πειραματικός σχεδιασμός / Δια-τομεακός σχεδιασμός - Αποτελεσματικότητα, απόδοση, οικονομία. 3. Δείκτες απόδοσης (performance indicators) και εκτίμηση ποιότητας (quality assessment) σε επιλεγμένους τομείς κοινωνικής πολιτικής. 4. "Ερμηνευτική αξιολόγηση" (illuminative evaluation). 5. Η "αξιολόγηση της καινοτομίας" (αξιολόγηση στο πλαίσιο διαδικασιών μεταβολής της κοινωνικής πολιτικής, αυτο-αξιολόγηση των διαδικασιών μεταβολής). 6. Το θεσμικό και πολιτικό πλαίσιο της αξιολόγησης (εσωτερική/εξωτερική αξιολόγηση, ο ρόλος των δημόσιων φορέων που έχουν την ευθύνη αξιολόγησης της απόδοσης προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής). 7. Η πρακτική της αξιολόγησης (εμπειρική εφαρμογή σε επιλεγμένο τομέα κοινωνικής πολιτικής).

Πολιτική Υγείας

Η Πολιτική Υγείας συνιστά - υπό οιαδήποτε προσέγγιση - ένα ζωτικό τομέα της Κοινωνικής Πολιτικής. Κύριος σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών θεμάτων, που εμπλέκονται στην οργάνωση και διοίκηση των υπηρεσιών υγείας - χρησιμοποιώντας παραδείγματα από τη σχετική εμπειρία στη Βρετανία και στην Ελλάδα, καθώς και της ευρύτερης έννοιας, που έχει σήμερα αποκτήσει η Πολιτική Υγείας. Η διερεύνηση των συστατικών παραγόντων που θεμελιώνουν την έννοια της υγείας και οριοθετούν ένα σύστημα υγειονομικής προστασίας υπηρετούν επίσης στην κατεύθυνση αυτή. Θεματικές ενότητες: 1. Θεωρητική προσέγγιση της έννοιας της υγείας και των παραμέτρων που συνδέονται με το περιεχόμενο καθώς και την αξιολόγηση της. 2. Σύστημα Υγείας. Προγραμματισμός, οργάνωση, διοίκηση και χρηματοδότηση υπηρεσιών υγείας. Πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια περίθαλψη. Η βιομηχανία του φαρμάκου. Μέθοδοι αξιολόγησης υπηρεσιών υγείας. 3. Πολιτική Υγείας-ανισότητες στην υγεία και στην περίθαλψη, τα οικονομικά της υγείας και οι τάσεις των δαπανών, σχεδιασμός Πολιτικής Υγείας, οι αλληλεπιδρώντες παράγοντες και οι θεσμικές παρεμβάσεις που συγκροτούν μία σύγχρονη Πολιτική Υγείας. 4. Η Πολιτική Υγείας στην Ελλάδα και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλειας

Η Κοινωνική Ασφάλεια συνιστά - ιστορικά και θεσμικά - ένα μείζονα χώρο άσκησης της Κοινωνικής Πολιτικής. Η αποτελεσματική οργάνωση και λειτουργία συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση για όλες τις σύγχρονες κοινωνίες και επηρεάζει τη ζωή και την προστασία ολόκληρων γενεών. Τα ενεργά οικονομικά άτομα καλούνται να συνεισφέρουν άμεσα ή έμμεσα - για όλη την εργασιακή τους ζωή σε ένα σύστημα το οποίο έχει αντίκτυπο και στην οικογενειακή τους ζωή, στην υγεία τους και στα γηρατεία τους. Σκοπός του μαθήματος δεν είναι μόνον η παρουσίαση των εναλλακτικών πολιτικών Κοινωνικής Ασφάλειας-διατήρησης εισοδήματος, αλλά και εκείνων των στρατηγικών με τις οποίες τα κράτη επιχειρούν να αντεπεξέλθουν στα σημερινά διαρθρωτικά προβλήματα-όπως είναι η αλματώδης αύξηση των δαπανών υγειονομικής περίθαλψης και η συνεχής άνοδος του κόστους συνταξιοδότησης, προκειμένου να προσεγγίσουν το βέλτιστο συνδυασμό συνοχής, οικονομικής ευημερίας και υψηλής ποιότητας ζωής. Θεματικές ενότητες: 1. Η έννοια, η θεωρητική θεμελίωση, η προϊστορία και η ανάγκη για Κοινωνική Ασφάλεια, οι μέθοδοι παροχών, παροχές σε χρήμα και σε είδος, η διοίκηση και η χρηματοδότηση, η κρίση της Κοινωνικής Ασφάλειας. 2. Η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα: η ιστορική εξέλιξη, οι διαρθρωτικοί παράγοντες διαμόρφωσης του συστήματος, τα δομικά χαρακτηριστικά του και οι μελλοντικές του προοπτικές. 3. Τα σύγχρονα Συστήματα Κοινωνικής Ασφάλειας στην Ευρώπη-ομοιότητες και διαφορές, οι δαπάνες και η χρηματοδότηση τους, η έκταση της παρεχόμενης προστασίας, τα συνταξιοδοτικά συστήματα, τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης, οι πολιτικές απασχόλησης και η προστασία της ανεργίας, οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις, και οι θεμελιώδεις εξελίξεις.

Κοινωνικά Δικαιώματα στην Ευρώπη

Στόχος του μαθήματος είναι η συγκριτική ανάλυση του θεσμικού πλαισίου της κοινωνικής προστασίας στις χώρες - μέλη του ΟΗΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πέρα από την παρουσίαση των σχετικών ρυθμίσεων και των κυριότερων κανόνων του Ευρωπαϊκού δικαίου στο πεδίο της κοινωνικής προστασίας, το μάθημα θα επεκταθεί στις σύγχρονες τάσεις αναδιάρθρωσης του κοινωνικού χώρου στην Ευρώπη. Η προβληματική αυτή συνδέεται με τη συήτηση για την προσαρμογή της ελληνικής κοινωνικής διοίκησης στις νέες θεσμικές κατευθύνσεις του Ευρωπαϊκού κοινωνικού κράτους. Θεματικές ενότητες: 1. Τυπολογία του κράτους πρόνοιας - Το Ευρωπαϊκό-Ηπειρωτικό μοντέλο. 2. Το διεθνές πλαίσιο προστασίας των κοινωνικών δικαιωμάτων (ΟΗΕ, ΣτΕ, Ε.Ε.). 3. Η συνταγματική κατοχύρωση του κοινωνικού κράτους στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 4. Σύγχρονες τάσεις οργάνωσης του κοινωνικού χώρου στην Ευρώπη. 5. Προβλήματα προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας και κοινωνικής διοίκησης στις τάσεις αυτές.

6ο Εξάμηνο

Θεωρίες Κοινωνικής Μεταβολής και Κοινωνικής Ανάπτυξης

Το μάθημα επικεντρώνεται στα ζητήματα κοινωνικής μεταβολής και παγκόσμιας αναδιάρθρωσης και τις κυριότερες προσεγγίσεις στα ζητήματα αυτά που διατυπώθηκαν κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Εξετάζονται οι θεωρητικές καταβολές, η μεθοδολογία και ο τρόπος ερμηνείας της κοινωνικής αλλαγής και κοινωνικής ανάπτυξης στα πλαίσια των θεωριών του "εκσυγχρονισμού", της "εξάρτησης", του "παγκόσμιου συστήματος", της "ρύθμισης", του "αποδιοργανωμένου καπιταλισμού", της "ευέλικτης εξειδίκευσης" καθώς και των προσεγγίσεων γύρω από το ζήτημα της "μετανεωτερικότητας". Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται: (α) στην ανάπτυξη του φορντισμού στη Βόρειο-Δυτική Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική κατά τις δύο δεκαετίες μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο, σε αντίθεση προς τις ατελείς μορφές φορντισμού (ή "αιματηρού τευλορισμού") στις χώρες της ημιπεριφέρειας/περιφέρειας, και (β) στην παγκόσμια οικονομική κρίση/αναδιάρθρωση, την κατάρρευση της κενσινανής συναίνεσης και την ενίσχυση διαδικασιών κοινωνικής μεταβολής που χαρακτηρίζουν τη "μετανεωτερική περίοδο" ("κοινωνικός κατακερματισμός", "αποδιαφοροποίηση", ανάδυση "νέων" κοινωνικών κινήματων). Θεματικές

ενότητες: 1. Θεωρητικές καταβολές των συγχρόνων θεωριών κοινωνικής μεταβολής και ανάπτυξης. 2. Η σχολή του εκσυγχρονισμού. 3. Νεο-μαρξισμός και η θεωρία της εξάρτησης - Η σκοπιά του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος. 4. Κοινωνική μεταβολή και τεχνολογικός μετασχηματισμός (θεωρίες των μεγάλων κύκλων). 5. Από τον φορντισμό στον μετα-φορντισμό (θεωρία της ρύθμισης). 6. Η σκοπιά της ευέλικτης εξειδίκευσης και οι ευρύτερες επιπτώσεις της πολιτικής της ευελιξίας. 8. Μετανεωτερικότητα, νέα κοινωνικά κινήματα και προνοιακός πλουραλισμός.

Δίκαιο της Κοινωνικής Ασφάλειας

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η ανάλυση του συστήματος κανόνων που ρυθμίζουν ποιά οικονομικά μέσα (ασφαλιστικές παροχές) πρέπει να χορηγήσει ένας δημόσιος συνήθως οργανισμός-ασφαλιστικός φορέας στα πρόσωπα που υπάγονται σε αυτόν, εφόσον συμπληρώνουν τις αναγκαίες χρονικές και οικονομικές προϋποθέσεις, δηλαδή τον αναγκαίο χρόνο ασφάλισης και τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, και κινδυνεύουν από μείωση εισοδημάτων ή αύξηση των δαπανών τους, επίσης επιχειρείται συνοπτική παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου της δημόσιας υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια της κοινωνικής αφάλισης. 2. Οργάνωση, διοίκηση και χρηματοδότηση συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. 4. Υπαγωγή στην κοινωνική ασφάλιση. 5. Χρόνος ασφάλισης. 6. Ασφαλιστικοί κίνδυνοι και παροχές. 7. Η θεσμική οργάνωση του Εθνικού Συστήματος Υγείας. 8. Έννοια και νομοθετική κατοχύρωση της κοινωνικής πρόνοιας.

Κοινωνική Δημογραφία

Σωφρονιστικό Σύστημα και Κοινωνική Πολιτική

Η λειτουργία του Σωφρονιστικού Συστήματος, τα μοντέλα σωφρονισμού, οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και η κριτική προσέγγιση στο σωφρονιστικό σύστημα ως παραμέτρου κοινωνικής πολιτικής αποτελούν το αντικείμενο αυτού του μαθήματος. Θεματικές ενότητες: 1. Οι θεωρίες για την ποινή και οι στόχοι επιβολής και εκτέλεσης ποινών κατά της ελευθερίας. 2. Ανάπτυξη και εξέλιξη Σωφρονιστικών Συστημάτων. 3. Η συμβολική αλλά και η πραγματική λειτουργία της εκτέλεσης των ποινών κατά της ελευθερίας στο πλαίσιο οργάνωσης της δυτικής κοινωνίας. 4. Τα εναλλακτικά μέτρα αντί της ποινής κατά της ελευθερίας και η αποτελεσματικότητά τους. 5. Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των κρατουμένων στα πλαίσια της αποτροπής του κοινωνικού αποκλεισμού και υλοποίησης της κοινωνικής επανένταξης. 6. Η σωφρονιστική μεταρρύθμιση και σωφρονιστική πολιτική στην Ελλάδα. 7. Οι κανόνες του ΟΗΕ, οι κανόνες του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη μεταχείριση των κρατουμένων και το Σωφρονιστικό ζήτημα. 8. Η κριτική στο Σωφρονιστικό Σύστημα και η καταργητική άποψη ως πρόταση άσκησης κοινωνικής πολιτικής.

Μετανάστευση και Μεταναστευτική Πολιτική

Η έκταση της οικονομικής και της πολιτικής μετανάστευσης και η βιαιότητα των εκδηλώσεων ξενοφοβίας σε πολλά μέρη του κόσμου τα τελευταία χρόνια αναωπύρωσαν τις θεωρητικές συζητήσεις γύρω από την γέννηση, τον χαρακτήρα και την πορεία των φαινομένων αυτών. Το μάθημα αυτό - κύριο αντικείμενο του οποίου είναι το μεταναστευτικό φαινόμενο και οι τρόποι προσέγγισής του - φιλοδοξεί να εισαγάγει τους φοιτητές στο διάλογο που αναπτύσσεται γύρω από τα θέματα αυτά. Στο πλαίσιο αυτό θα εξετασθούν: η μεταπολεμική οικονομική μετανάστευση από τις μεσογειακές χώρες προς τη δυτική Ευρώπη, η ελληνική μετανάστευση (1955 - 1973), και, εν είδει παραδείγματος, η ελληνική μετανάστευση προς το Βέλγιο. Θεματικές ενότητες: 1. Ορισμός της μετανάστευσης, είδη - Συνοπτικό διάγραμμα της ιστορίας της μετανάστευσης κατά τη νεότερη εποχή. 2. Εξέλιξη της κοινωνιολογίας και της ιστορίας της μετανάστευσης στην Αμερική. 3. Σύγχρονες προσεγγίσεις της μετανάστευσης στην Ευρώπη. 4. Η μεταπολεμική οικονομική μετανάστευση προς τη δυτική Ευρώπη. 5. Ανισομερής ανάπτυξη και αγορές εργασίας. Χώρες υποδοχής και χώρες αποστολής. Η οργάνωση της μετανάστευσης. Τομείς απασχόλησης και θέση των μεταναστών στην αγορά εργασίας. Οικογενειακή μετανάστευση. 6. Κρατική πολιτική, κοινωνική πολιτική και συνδικάτα. 7. Ελληνική κοινωνία και μετανάστευση: Αιτία και κίνητρα. Η πολιτική των ελληνικών κυβερνήσεων. Παλιννόστηση. 8. Έλληνες μετανάστες στο Βέλγιο: Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Θεσμική πλαισίωση, μορφές οργάνωσης και διαχείριση ταυτοτήτων. 9. Παράγοντες οικονομικής και κοινωνικής ένταξης (ή αποκλεισμού). 10. Ενσωμάτωση ή διάκριση και οργάνωση μεταναστευτικών εθνοτικών ομάδων.

7ο Εξάμηνο

Κοινωνικός Αποκλεισμός και Πολιτικές Κοινωνικής Ενσωμάτωσης

Εργατικό Δίκαιο

8ο Εξάμηνο

Αγορές Εργασίας και Πολιτική Απασχόλησης

Περιβαλλοντική Πολιτική

Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων

Κατεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας

5ο Εξάμηνο

Διοικητικές Πράξεις και Διοικητικές Διαφορές

Αντικείμενο του μαθήματος είναι αφενός η ανάλυση της έννοιας της διοικητικής πράξης και των οργάνων παραγωγής αυτής και αφετέρου των τρόπων απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης. Θεματικές ενότητες: 1. Έννοια της διοικητικής πράξης (δ.π.) 2. Όργανα παραγωγής της δ.π. 3. Κανόνες που διέπουν τα συλλογικά όργανα 4. Αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων 5. Διαδικασία παραγωγής της δ.π. 6. Ισχύς της δ.π. 7. Βασικές έννοιες της διοικητικής δικαιοσύνης 8. Οργάνωση των διοικητικών δικαστηρίων 9. Η αίτηση ακυρώσεως

Κοινοτική Κοινωνική Εργασία (Community Care)

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τις εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας ως διαδικασίας παροχής βοήθειας σε κοινότητες. Το μάθημα επικεντρώνεται στους στόχους και στη μεθοδολογική προσέγγιση των εφαρμογών της Κοινοτικής Εργασίας, αναπτύσσεται το θεωρητικό υπόβαθρο και δίδονται παραδείγματα των ποικίλων εφαρμογών της. Επισημαίνονται οι ιδιαίτερες δεξιότητες και οι τεχνικές που απαιτούνται προκειμένου ο κοινωνικός λειτουργός να αναπτύξει τους ρόλους του εμψυχωτή, του συμβούλου και του μεσολαβητή. Οι ρόλοι αυτοί απαιτούνται συχνότερα στην άσκηση της Κοινοτικής Κοινωνικής Εργασίας για την οργάνωση, τον συντονισμό και την επιτυχή καθοδήγηση επιτροπών και ομάδων αυτοβοήθειας ή εθελοντών. Οι εφαρμογές κατά πληθυσμιακή και γεωγραφική κοινότητα και σε ειδικές πληθυσμιακές κοινότητες για την ανάπτυξη κλίματος αυτοβοήθειας και αλληλοϋποστήριξης στο κοινοτικό πλαίσιο. Θεματικές ενότητες: 1. Η εμφάνιση και η ανάπτυξη της μεθόδου της Κοινωνικής Εργασίας με κοινότητα. 2. Οι έννοιες κοινότητα, κοινοτική ανάπτυξη, κοινοτική συμμετοχή και κοινωνική δράση. 3. Ορισμός της κοινοτικής εργασίας σύμφωνα με τον Ross. 4. Κοινοτική συμμετοχή θεωρίες και τύποι της κοινοτικής συμμετοχής και της κοινωνικής σύγκρουσης. 5. Σχεδιασμός προγραμμάτων Κοινοτικής Κοινωνικής Εργασίας, ανάλυση κοινωνικών αναγκών μιας κοινότητας πολιτικές ανάπτυξης σε συγκεκριμένες κοινότητες (αστικές, αγροτικές, κ.ά.) και αξιολόγηση των προγραμμάτων αυτών. 6. Πρότυπα εφαρμογής της Κ.Ε.Κ. σύμφωνα με τον Jack Rothman: τοπική ανάπτυξη, κοινωνικός σχεδιασμός, κοινωνική δράση. 7. Ειδικές εφαρμογές σε πολυπολιτισμικές κοινότητες, σε γκέτο και σε θεραπευτικές κοινότητες.

Δίκαιο και Παραβατικότητα Ανηλίκων

Η εκληματική δράση των ανηλίκων (παιδιών, εφήβων και μετεφήβων), το θεσμικό πλαίσιο της ποινικής καταστολής, ο ποινικός σωφρονισμός και τα ιδιαίτερα ζητήματα που δημιουργούνται για την προστασία της νεότητας, αποτελούν την θεματική αυτού του μαθήματος. Επίσης εξετάζεται η θετική ή αρνητική συμβολή της ειδικής νομοθεσίας (π.χ. Ν. 4000/59 περί τεκτονισμού, Ν. 1729/87 για την καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις), στην αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς των ανηλίκων. Θεματικές ενότητες: 1. Εγκληματικότητα ανηλίκων, θεωρητικές προσεγγίσεις. 2. Το σύστημα δικαιοσύνης για ανήλικους. 3. Ποινικός Σωφρονισμός και μεταϊδρυματική μέριμνα. 4. Δικαστήρια και Επιμελητές ανηλίκων. 5. Φαινόμενα παραβατικής συμπεριφοράς ανηλίκων στην ελληνική κοινωνία και η αντιμετώπισή τους. 6. Ανήλικος δράστης και ανήλικο θύμα: συμμορίες ανηλίκων, ενδοοικογενειακή βία, κακοποίηση ανηλίκου και μέτρα διαχείρισης και διευθέτησης προβληματικών καταστάσεων.

Κοινωνική Εργασία σε Πολυπολιτισμικές Κοινωνίες

Το μάθημα επικεντρώνεται στις προϋποθέσεις και τις αναγκαίες προσαρμογές της μεθοδολογίας για την άσκηση Κοινωνικής Εργασίας σε κοινωνικές υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατοικίας οι οποίες εξυπηρετούν πολυπολιτισμικές ομάδες πληθυσμού ή λειτουργούν σε κοινότητες υποδοχής και εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμών. Παρουσιάζονται τα ιδιαίτερα προβλήματα προσαρμογής και τα αισθήματα απώλειας της φυσικής, κοινωνικής και ψυχολογικής ταυτότητας που βιώνουν τόσο οι οικονομικοί όσο και πολιτικοί πρόσφυγες καθώς και η ένταση και η ψυχολογική πίεση που συνοδεύουν τη μετακίνηση των πληθυσμών. Υπογραμμίζεται η καλή γνώση των πολιτιστικών αξιών, των παραδόσεων και της θρησκείας κάθε ομάδας ως προϋπόθεση τόσο κατά την εκτίμηση των κοινωνικών προβλημάτων και ιδιαίτερα της συμπεριφοράς των μελών της όσο και κατά την επιλογή του τρόπου, της μεθόδου αντιμετώπισης των προβλημάτων τους. Η συμβολή της Κοινωνικής Εργασίας στο σχεδιασμό κοινωνικών υπηρεσιών προσιτών και αποδεκτών από μετακινούμενους πληθυσμούς και εθνικές μειονότητες, οι οποίες θα είναι ευαίσθητες στις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες και δεν θα διέπονται από ρατσιστικές διακρίσεις ή και ξενοφοβία. Η χρήση διερμηνέων, η έκδοση φυλλαδίων στη γλώσσα των μειονοτήτων και η απασχόληση ατόμων προερχομένων από τις ίδιες τις μειονότητες συμβάλλουν στην προσπελασιμότητα των κοινωνικών υπηρεσιών. Θεματικές ενότητες: 1. Μετακινούμενοι πληθυσμοί στην ιστορία. Χαρακτηριστικά εθνικών μειονοτήτων με έμφαση στη χαμηλή οικονομική και κοινωνική υπόστασή τους. 2. Οι επιπτώσεις στη γλώσσα, στον πολιτισμό, το κοινωνικό σύστημα της τοπικής κοινότητας. Αναγνώριση των δημογραφικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών των εθνικών πληθυσμών. 3. Διαμόρφωση κοινωνικής πολιτικής για τις μειονότητες, προσαρμογής των κοινωνικών υπηρεσιών και των μεθόδων της κοινωνικής εργασίας. 4. Κοινωνικές υπηρεσίες αντιμετώπισης επειγουσών αναγκών για μετακινούμενους πληθυσμούς. 5. Η κοινωνική εργασία με διεθνικές οικογένειες, εφαρμογές στον τομέα της παιδικής προστασίας. 6. Η αξιοποίηση των μεθόδων κοινωνικής εργασίας με ομάδες και με κοινότητες με στόχο την κοινωνική ενσωμάτωση.

Η Διαγνωστική Εκτίμηση στην Κοινωνική Εργασία

Το μάθημα αναφέρεται στη σύνθετη και πολυδιάστατη διαδικασία συγκέντρωσης και αξιολόγησης στοιχείων για τις υποθέσεις που τίθενται στην αρμοδιότητα μιας κοινωνικής υπηρεσίας. Περιλαμβάνει μελέτη, ανάλυση και συνεκτίμηση προσωπικών, συναισθηματικών, οικογενειακών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραγόντων καθώς και γεγονότων ζωής που σχετίζονται με την εκδήλωση και την πορεία της προβληματικής κατάστασης ή επηρεάζονται από τις επιπτώσεις της. Το μάθημα επικεντρώνεται στη φάση εκτίμησης του προβλήματος όπως εξελίσσεται στη διαμεθοδική Κοινωνική Εργασία, στη στάση του κοινωνικού λειτουργού και στις τεχνικές συνέντευξης που χρησιμοποιεί προκειμένου να διαπιστώσει τη φύση του προβλήματος και για να εντοπίσει και να αναδείξει τις δυνατότητες αντιμετώπισης του. Αναλύονται το ψυχοδυναμικό, το πρότυπο λύσης προβλημάτων και το συστηματικό πρότυπο εκτίμησης των κοινωνικών προβλημάτων και των αφανών συσχετίσεων τους με καθέναν από τους τομείς της ζωής των εξυπηρετούμενων και μ' όλα τα συμβαλλόμενα μέρη (άτομο, οικογένεια, σχολείο, κοινωνικές υπηρεσίες κ.ά.). Το απόρρητο των προσωπικών στοιχείων και των διαγνωστικών συμπερασμάτων κατά την αποτύπωση τους σε κείμενα ηλεκτρονικού αρχείου και σε παραπεμπτικά που απευθύνονται σε άλλες υπηρεσίες και ειδικότερα σε υπηρεσίες αναδόχων και θετών οικογενειών και δικαστικών αρχών. Θεματικές ενότητες: 1. Ο διπλός στόχος της διάγνωσης στην Κοινωνική Εργασία: Η διαπίστωση του προβλήματος και των επιπτώσεων του και ο εντοπισμός των δυνατοτήτων ανάπτυξης στον εξυπηρετούμενο και στο περιβάλλον του. 2. Η διακριτική και αιτιολογική διατύπωση ερωτήσεων σε πλαίσιο και ατμόσφαιρα συήτησης. Αυτοβιογραφικά ιστορικά. 3. Προϋποθέσεις, στόχοι και σχεδιασμός συνεντεύξεων στον προσωπικό χώρο του εξυπηρετούμενου (οικία, σχολείο, φυλακή κ.ά.). 4. Η αλληλοδιαπλοκή προσωπικών, οικογενειακών και κοινωνικών παραγόντων ως αιτία εμφάνισης και ως εμπόδιο ικανοποιητικής αντιμετώπισης των κοινωνικών προβλημάτων. 5. Η σημασία της διάγνωσης για τον σχεδιασμό και την έκβαση της παρέμβασης. 6. Σύγχρονα λογισμικά συστήματα καταγραφής προβλημάτων και αναήτησης ενδεδειγμένων λύσεων και πηγών βοήθειας στην κοινότητα. Ευκαιρίες και περιορισμοί κατά τη χρήση τους.

Πρακτική Άσκηση στην Κοινωνική Εργασία

Οι φοιτητές, που έχουν επιλέξει την κατεύθυνση της Κοινωνικής Εργασίας, τοποθετούνται σε επιλεγμένες κοινωνικές υπηρεσίες, όπου εκπαιδεύονται στις εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας με την επίβλεψη και την υποστήριξη των επαγγελματιών κοινωνικών λειτουργών, οι οποίοι αναλαμβάνουν τον ρόλο του εκπαιδευτή καθώς και με την καθοδήγηση και εποπτεία από μέλη ΔΕΠ του τμήματος. Κύριοι στόχοι της πρακτικής άσκησης είναι: - Η εξοικείωση των ασκούμενων με τις εφαρμογές της θεωρίας της κοινωνικής εργασίας στην πράξη και η επαφή τους με τις πραγματικές συνθήκες εργασίας των κοινωνικών λειτουργών. - Η εμπάθυνση στις ειδικές γνώσεις που απαιτούνται από το αντικείμενο και τις λειτουργίες των συγκεκριμένων υπηρεσιών και των ειδικοτήτων που τις στελεχώνουν (διεπιστημονική συνεργασία). - Η εμπέδωση των αρχών, των εννοιών, των γνώσεων και των στόχων της κοινωνικής εργασίας και η αναγνώριση των κριτηρίων επιλογής μεταξύ των προτύπων άσκησης της. - Η πρόσληψη απτών ερεθισμάτων σχετικά με το εύρος και την πολυπλοκότητα

των κοινωνικών προβλημάτων, τον τρόπο με τον οποίο φθάνουν σε μια κοινωνική υπηρεσία καθώς και την υποδοχή και τις διαδικασίες που ακολουθούνται στην αντιμετώπιση τους. - Η απόκτηση των απαραίτητων δεξιοτήτων για επαφή, επικοινωνία, συνεργασία και συγκρότηση αποδοτικής επαγγελματικής σχέσης με τους εξυπηρετούμενους. - Η ανάπτυξη πρωτοβουλίας, αυτογνωσίας και επαγγελματικής ευθύνης. Το κέντρο πρακτικής άσκησης, οι στόχοι, το περιεχόμενο και η αξιολόγηση ορίζονται από τον οδηγό πρακτικής άσκησης του Τμήματος. Στη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους οργανώνονται ομάδες εργασίας και ημερίδες με σχετικό περιεχόμενο την αξιολόγηση των προγραμμάτων άσκησης και τους ρόλους εκπαιδευτών και ασκούμενων. Οι στόχοι της πρακτικής άσκησης και οι προσδοκίες από τους ασκούμενους φοιτητές διαβαθμούνται και εξειδικεύονται κατά εξάμηνο σπουδών.

6ο Εξάμηνο

Θεωρίες Κοινωνικής Μεταβολής και Κοινωνικής Ανάπτυξης

Το μάθημα επικεντρώνεται στα ζητήματα κοινωνικής μεταβολής και παγκόσμιας αναδιάρθρωσης και τις κυριότερες προσεγγίσεις στα ζητήματα αυτά που διατυπώθηκαν κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Εξετάζονται οι θεωρητικές καταβολές, η μεθοδολογία και ο τρόπος ερμηνείας της κοινωνικής αλλαγής και κοινωνικής ανάπτυξης στα πλαίσια των θεωριών του "εκσυγχρονισμού", της "εξάρτησης", του "παγκόσμιου συστήματος", της "ρύθμισης", του "αποδιοργανωμένου καπιταλισμού", της "ευέλικτης εξειδίκευσης" καθώς και των προσεγγίσεων γύρω από το ζήτημα της "μετανεωτερικότητας". Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται: (α) στην ανάπτυξη του φορντισμού στη Βόρειο-Δυτική Ευρώπη και τη Βόρεια Αμερική κατά τις δύο δεκαετίες μετά τον β' παγκόσμιο πόλεμο, σε αντίθεση προς τις ατελείς μορφές φορντισμού (ή "αιματηρού τευλορισμού") στις χώρες της ημιπεριφέρειας/περιφέρειας, και (β) στην παγκόσμια οικονομική κρίση/αναδιάρθρωση, την κατάρρευση της κενσιανής συναίνεσης και την ενίσχυση διαδικασιών κοινωνικής μεταβολής που χαρακτηρίζουν τη "μετανεωτερική περίοδο" ("κοινωνικός κατακερματισμός", "αποδιαφοροποίηση", ανάδυση "νέων" κοινωνικών κινήματων). Θεματικές ενότητες: 1. Θεωρητικές καταβολές των συγχρόνων θεωριών κοινωνικής μεταβολής και ανάπτυξης. 2. Η σχολή του εκσυγχρονισμού. 3. Νεο-μαρξισμός και η θεωρία της εξάρτησης - Η σκοπιά του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος. 4. Κοινωνική μεταβολή και τεχνολογικός μετασχηματισμός (θεωρίες των μεγάλων κύκλων). 5. Από τον φορντισμό στον μετα-φορντισμό (θεωρία της ρύθμισης). 6. Η σκοπιά της ευέλικτης εξειδίκευσης και οι ευρύτερες επιπτώσεις της πολιτικής της ευελιξίας. 8. Μετανεωτερικότητα, νέα κοινωνικά κινήματα και προνοιακός πλουραλισμός.

Συγκριτική Κοινωνική Εργασία

Στόχος του μαθήματος είναι η μέλετη και η συγκριτική παρουσίαση των διαφόρων μοντέλων άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής σε συνάρτηση με το σύστημα κοινωνικής προστασίας που ισχύει σε κάθε μια από αυτές. Το μάθημα εστιάζει στη σύγκριση των προγραμμάτων της Κοινωνικής Εργασίας κατά χώρα σε σχέση με το γενικό επίπεδο οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξής της, τα ιδιαίτερα πολιτιστικά χαρακτηριστικά και τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει (ανεργία, AIDS, βία κ.ά.). Παρουσιάζονται τα μη οικεία στην ελληνική πραγματικότητα πρότυπα άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας π.χ. το φεμινιστικό καθώς και οι εφαρμογές που μόνο πιλοτικά έχουν δοκιμασθεί στη χώρα μας, όπως αυτές σε κέντρα υποδοχής κρίσεων, ενδιάμεσες δομές κ.ά. Η επικράτηση του συστημικού έναντι του ψυχοδυναμικού και των άλλων μοντέλων και της διεπιστημονικής συνεργασίας κατά την άσκηση της διαμεθοδικής κοινωνικής εργασίας σε διεθνές επίπεδο. Θεματικές ενότητες: 1. Εφαρμογές Κοινωνικής Εργασίας κατά σύστημα Κοινωνικής Πολιτικής. 2. Γενικές και τομεοποιημένες κοινωνικές υπηρεσίες. 3. Πλεονεκτήματα και περιορισμοί στις παρεμβάσεις των κοινωνικών λειτουργών στελεχών τοπικής αυτοδιοίκησης. 4. Σχεδιασμός και αξιολόγηση προγραμμάτων Κοινωνικής Εργασίας. 5. Διαφορές εφαρμογών στις διάφορες χώρες κατά τομέα άσκησης της Κ.Ε., όπως εκπαίδευση, παραβατικότητα, παιδική προστασία και ιδιαίτερα μονογονεϊκές οικογένειες και υιοθεσία. 6. Ομοιότητες και διαφορές στην παρεχόμενη εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία.

Κοινωνική Εργασία με Ομάδες (Groupwork)

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει το θεωρητικό πλαίσιο και τις σύγχρονες εφαρμογές της Κοινωνικής Εργασίας με ομάδες σε ευρύ φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών και με ποικίλους στόχους (πρόληψη ή διαχείριση αδυναμιών ή και συγκρούσεων στις διαπροσωπικές σχέσεις, προσαρμογή σε νέο περιβάλλον, καλλιέργεια ικανοτήτων, ενθάρρυνση κοινωνικής συναναστροφής, ενημέρωση, ψυχαγωγία, θεραπεία). Επικεντρώνεται στις θεωρητικές καταβολές των μοντέλων - προτύπων άσκησης της Κοινωνικής Εργασίας με ομάδες και της δυναμικής των ομάδων και συμβολή του κοινωνικού λειτουργού στις βασικές διαδικασίες των ομάδων όπως η λήψη αποφάσεων, η λύση συγκρούσεων, η υιοθέτηση παραγωγικών και η εγκατάλειψη ανασταλτικών ρόλων κ.ά. Αναπτύσσονται οι ιδιαίτερες τεχνικές και δεξιότητες του κοινωνικού λειτουργού για εποικοδομητική επαγγελματική σχέση με ομάδες

εξηγηρητουμένων, καθώς και με τις διεπιστημονικές ομάδες της κοινωνικής υπηρεσίας στην οποία εργάται και των άλλων κοινωνικών υπηρεσιών με τις οποίες συνεργάται. Θεματικές ενότητες: 1. Παράγοντες που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της μεθόδου της Κ.Ε.Ο. ιστορικά στοιχεία από την καθιέρωση και την ανάπτυξη της. 2. Το άτομο ως μέλος ομάδας (ένταξη, προσαρμογή, έκφραση-διαχείριση των ατομικών αναγκών στο πλαίσιο της ομάδας). 3. Η διαδικασία σχηματισμού, η δομή, οι διεργασίες επικοινωνία- αλληλεπίδραση, τα φαινόμενα και τα στάδια εξέλιξης της ομάδας. 4. Το περιβάλλον/τα περιβάλλοντα της ομάδας και οι επιδράσεις τους στη λειτουργία της. 5. Σκοποί και στόχοι των ομάδων Κοινωνικής Εργασίας ανάλογα με το είδος της κοινωνικής υπηρεσίας στην οποία εφαρμόζονται π.χ. παιδική προστασία, παραβατικότητα, υγεία, θεραπευτικές κοινότητες χρηστών ουσιών και άλλα παραδείγματα. 6. Σύγχρονες τάσεις της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδες στην Ελλάδα και διεθνώς.

Οικογενειακό Δίκαιο

Κοινωνική Εργασία στον Χώρο της Υγείας

Η υγεία αποτελεί το πρώτο πεδίο εξειδίκευσης των εφαρμογών και της έρευνας της Κοινωνικής Εργασίας και είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένο και στις τρεις βαθμίδες σε διεθνή κλίμακα. Σκοπός του μαθήματος είναι η μέλετη και η ανάλυση των στόχων και του περιεχομένου των πολυεπίπεδων παρεμβάσεων της κοινωνικής εργασίας στον χώρο της σωματικής και ψυχικής υγείας. Πρόληψη, θεραπεία και κοινωνική επανένταξη μετά τη θεραπεία καθώς και για πρόληψη υποτροπών στο μέλλον. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται οι παρεμβάσεις σε νοσοκομεία, νοσοκομεία ημέρας, μονάδες βραχείας ή εντατικής νοσηλείας, ξενώνες φιλοξενίας, κέντρα υγείας, φροντίδα στο σπίτι κ.λπ. Ειδικότερα, αναπτύσσονται οι ψυχοδυναμικές, οι συστημικές και οι θεωρίες παρέμβασης σε κρίση, που διέπουν συχνότερα την Κοινωνική Εργασία με την οικογένεια στους τομείς της υγείας και κυρίως στην παιδιατρική και στην ψυχιατρική παιδιών και εφήβων. Εξετάονται τόσο οι δεξιότητες που αναπτύσσει ο κοινωνικός λειτουργός της υγείας κατά τη διερεύνηση, κατανόηση και αξιολόγηση των κοινωνικών προβλημάτων, όσο και η φύση των προβλημάτων αυτών (η αιτιώδης συνάφειά τους στην εκδήλωση της ασθένειας ή η θεωρησή τους μεταξύ των αποτελεσμάτων της). Το μάθημα επικεντρώνεται στη διαδικασία της κοινωνικής επανένταξης των ασθενών μετά τη θεραπεία. Αναπτύσσονται οι τεχνικές κλινικής κοινωνικής εργασίας για τη διαχείριση εμπειριών απώλειας και αποχωρισμού και των μηχανισμών άμυνας του ασθενή και του περιβάλλοντος του προς την ασθένεια (άρνηση ή μετάθεση προβλήματος, κατάθλιψη κ.ά.), το παράδειγμα της καταληκτικής και της ψυχικής ασθένειας. Θεματικές ενότητες: 1. Η κοινωνική εργασία στο πέρασμα από την αντιμετώπιση της αρρώστιας στη φροντίδα για την ανάπτυξη της υγείας. 2. Η ασθένεια ως συνάρτηση κοινωνικών, οικονομικών, ψυχολογικών, προσωπικών και οικογενειακών παραγόντων - το πολύσημο νόημα της αρρώστιας για τους ασθενείς και το περιβάλλον τους. 3. Κοινωνική Εργασία και έρευνα στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. 4. Κοινωνική Εργασία στο νοσοκομείο - διαχείριση του επείγοντος και των κοινωνικών αναγκών που συνεπάγονται τα χρόνια νοσήματα. 5. Κοινωνική εργασία στην ψυχική υγεία και στην αποκατάσταση της ψυχικής αρρώστιας. 6. Η θέση του κοινωνικού λειτουργού στη διεπιστημονική ομάδα της υγείας. 7. Η οργανωτική πολυπλοκότητα των υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας και η έλλειψη δικτύων αντίστοιχων υπηρεσιών, εμπόδιο και πρόκληση για την Κοινωνική Εργασία.

Πρακτική Άσκηση στην Κοινωνική Εργασία

7ο Εξάμηνο

Κλινική Κοινωνική Εργασία - Παρέμβαση σε Κρίση

Κοινωνική Εργασία με Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

Πρακτική Άσκηση

8ο Εξάμηνο

Πρακτική Άσκηση

Κοινωνική Ψυχολογία